

УИЛЯМЪ ШЕКСПИРЪ

МАКБЕТЪ

ПРЕВЕДЕ ОТЪ ОРИГИНАЛА
С. КАЛИМЕНОВЪ

***

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „БРАТСТВО“

БИБЛИОТЕКА „ВСЕМИРНА ЛИТЕРАТУРА“

УЙЛЯМЪ ШЕКСПИРЪ

МАКБЕТЪ

ПРЕВЕДЕ ОТЪ ОРИГИНАЛА
С. КАЛИМЕНОВЪ

***

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „БРАТСТВО“

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

MAK ELP

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

МАКБЕТЪ

„Макбетъ“ — това е вѣчната трагедия на човѣшката душа, изложена на ударитѣ на злото, което, по коварни пжтища, успѣва я да завладѣе и да направи отъ нея своя робиня.

„Макбетъ“ — въ по-малка или по-голѣма степенъ — е трагедията на всѣка човѣшка душа, защото всѣка душа е арена на онази най-важна, най-велика, най-сжществена, вътрешна борба, — борбата между доброто и злото въ човѣка. Всѣки човѣкъ е изложенъ, всѣки познава — по-вече или по-малко, въ една или друга форма, въ едно или друго направление, — пристжпитѣ на онази безлична, нематериална, но мощна сила, която наричаме зло. Колкото и високо да е издигнатъ единъ човѣкъ, каквито и способности да има той, колкото чистъ, светъ и съвършенъ да изглежда на пръвъ погледъ той, колкото и голѣмо да е надмощието на неговия разумъ надъ чувствата му, все пакъ, той не е сигуренъ, той не е запазенъ завинаги и напълно отъ пристжпитѣ на злото. Разбира се, съвсемъ другъ е въпросътъ — кой какъ се справя съ това зло, кой какво отношение и държане има къмъ него, когато то поиска да зароби душата му. Съвършено другъ е и въпросътъ за нашитѣ схващания за злото. Защото тия схващания сж толкова относителни и промѣнчиви, че това, което за одного, или при едни условия, е зло, за друго, или при други условия може да бжде несъмнено добро, и обратно.

Така или иначе, човѣшката душа е едно опитно поле, върху което се състезаватъ добритѣ и злитѣ семена, посѣти тамъ отъ дветѣ вѣчно враждуващи начала на живота.

И може би никой другъ писателъ въ свѣтовната литература не е проникналъ така дълбоко, не е схваналъ тъй

ясно и всестранно основнитѣ пружини, вѣчнитѣ закони, по силата на които се разиграва великата драма на борбата между доброто и злото въ човѣшката душа, както Шекспиръ. Никой както него не е обхваналъ тъй-цѣлостно, отъ началото до самия край, зараждането, развитието и разврзката на този болезненъ процесъ на злото, чийто последенъ плодъ е горчивата чаша на страданието, което единствено притежава силата по най-сигуренъ начинъ да възпитава и облагородява, да пречиства и издига, да просвѣтлява и ориентира къмъ правия пжтъ заблудилата се по пжтищата на злото човѣшка душа.

Шекспиръ е великъ познавачъ на човѣшката душа, и, вследствие на това, — великъ учителъ на човѣчеството. Той още не е разбранъ както трѣбва, и едва ли скоро ще бжде разбранъ напълно. Времето, паралелно съ разширението на нашитѣ възгледи и схващания за нѣщата, ще ни разкрива все по-нови и по-ценни нѣща въ него.

Само въ единъ „Макбетъ“, кратко и ясно, той ни е далъ цѣла редица отъ най-важни закони въ душевния животъ на човѣка, отнасящи се предимно до она болезнотворенъ процесъ на зараждане и развитие на злото, за който споменахъ по-горе.

Когато, още въ началото на трагедията, той казва чрезъ устата на Банко: „Чудно, наистина! За да ни подтикнатъ по лесно къмъ гибель, понѣкога създанията на мрака ни казватъ истината. Примамватъ ни съ невинни дроболии, за да ни тикнатъ сетне въ пропастьта на ужаснитѣ последици“ — съ това той изразява единъ важенъ законъ, съ помощъта на който злото успѣшно атакува човѣшката душа.

Когато, по-късно, чрезъ устата на самия Макбетъ, той казва: „Ако всичко можеше да се свърши съ единъ ударъ. . . Ако убийството можеше да спре последствията си. . . ако този ударъ би могълъ да бжде начало и край на всичко, поне тукъ, на земята, поне за този животъ, ний бихме рискували вѣчността. Но въ подобни случаи присъдата идва още тукъ: кървавитѣ уроци, които ние даваме, се връщатъ обратно и сгромолясватъ този, който ги е далъ.“

Винаги безпристрастната ржка на Правдата поднася къмъ нашитѣ собствени устни чашата съ отрова, която сме приготвили сами ний“—съ тия думи Шекспиръ формулира другъ великъ основенъ законъ, който неизмѣнно и вѣчно, макаръ въ различни форми и прояви действува, както въ всички други области на живота, така и въ областъта на душевния животъ.

Когато, най-после, Шекспиръ, чрезъ устата на различни лица, рисува съ голѣми подробности бурното и тревожно състояние на природата презъ нощъта, въ която е извършено убийството на кралъ Дънкана, съ това той ни разкрива другъ единъ законъ на живота — живата, непосредствена и неизбежна, макаръ и мжчно обяснима, трудно разбираема и затова отричана отъ мнозина—връзка между физическото и духовното, между външното и вътрешното, между дѣлата на човѣка и външнитѣ прояви на природата.

Има много нѣща у Шекспира, (както ги има и въ самия животъ), които изглеждатъ непонятни, недостъпни и странни за днешния умъ. Това обаче не имъ прѣчи да бждатъ вѣрни и истинни, и затова тѣ не само че не намаляватъ, но дори още по-вече подчертаватъ величието на Шекспира.

Преводачъгъ

Действаващи лица

Дънканъ, кралъ на Шотландия

Малколмъ }
Доналбайнъ } негови синове

Макбетъ }
Банко } полководци отъ кралската армия

Макдъфъ }
Леноксъ }
Росъ } шотландски благородници
Ментейтъ }
Ангусъ }
Катнесъ }

Флинсъ, синъ на Банко

Сивардъ, Нортумберландски графъ, генералъ
отъ английската армия.

Младиятъ Сивардъ, неговъ синъ

Сейтънъ, офицеръ отъ свитата на Макбетъ

Синътъ на Макдъфъ

Английски лѣкаръ

Шотландски лѣкаръ

Подофицеръ

Вратаръ

Старецъ

Леди Макбетъ

Леди Макдъфъ

Придворна дама на леди Макбетъ

Лордове, благородници, офицери, войници,

убийци, придворни, пратеници

Хеката

Три вещици

Призраци

Действието става въ Шотландия, а само края
на четвъртото действие въ Англия.

ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

Поле. Гръмотевици и свѣтковици. Явяватъ се три вещици.

Първа вещица. Кога ний тритѣ ще се съберемъ отново? Въвъ буря, гръмотевици или въвъ дъждъ?

Втора вещица. Когато суматохата затихне и знаемъ кой е победителъ.

Трета вещица. Къмъ залѣзъ слънце.

Първа вещица. Но на кое мѣсто?

Втора вещица. Тукъ, въ полето.

Трета вещица. Тукъ ний ще срещнемъ Макбета.

Първа вещица. Ида, Греймалкинъ¹⁾.

Втора вещица. Злиятъ духъ ни вика:—ей сега!

Всички: Чистото е нечисто!

И нечистото е чисто!

Презъ мъгли и мръсенъ димъ
да полетимъ!

(Изчезватъ)

ВТОРА СЦЕНА

Поле край замъка Форесъ. Чува се шумъ отъ сражение. Влизатъ кралъ Дънканъ, Малколмъ, Доналбайнъ, Леноксъ и други, срещайки единъ раненъ подофицеръ.

Дънканъ. Кой е този раненъ? Отъ неговото състояние се вижда, че той ще може да ни разкаже какво е положението на бойното поле.

---

¹⁾ Греймалкинъ е име на видъ котка. Въ случая означава злия духъ, който се проявява чрезъ тази котка.

Малколмъ. Това е подофицерътъ, който ме спаси отъ пленъ. Здравей, храбрий юначе! Ти идвашъ отъ боя — разкажи на краля какво става сега тамъ.

Подофицерътъ. Изходътъ все още е неизвестенъ. Хванали сж се здраво, и изнурени, съ последни сили се напъватъ едни срещу други. Жестокиятъ Макдоналдъ, роденъ за предателъ, защото въ душата му гъмжатъ само пороци и низости, бѣ подкрепенъ отъ кернитѣ и галогласитѣ, дошли отъ западнитѣ острови. Щастието му се усмихна и той поведе напредъ бунтовническата сганъ. Но не бѣ за дълго. Защото храбриятъ Макбетъ — не напраздно той носи името си — се втурна въ боя съ презрение къмъ смъртта, размахвайки меча си, докато той задимѣ отъ прѣсна кръвъ. Като лъвъ се бори той, докато си проби пжтъ и се намѣри лице съ лице срещу предателя. И веднажъ застаналъ срещу него, той не му каза сбогомъ, докато не разпра корема му и покачи сетне главата му на нашитѣ укрепления.

Дънканъ. О, храбръ братовчеде! Такива полководци сж рѣдкость.

Подофицерътъ. Но както нѣкога следъ слънце почва буря, която строшава нашитѣ кораби, така и сега, следъ този успѣхъ, когато изглеждаше че победата е спечелена, дойде ново изпитание. Чуй, царю на Шотландия, чуй: едва правдата, вѣоржжена съ меча на храбростта, бѣ накарала презренитѣ керни да ударятъ на бѣгъ, когато вождътъ на норвежитѣ започна новъ пристжпъ съсь прѣсни сили и добре вѣоржжени хора.

Дънканъ. Това не уплаши ли нашитѣ генерали Макбетъ и Банко?

Подофицерътъ. Да! Както врабцитѣ биха могли да изплашатъ орела, или заякътъ — лъва. Право да ви кажа, тѣ бѣха подобни на две орждия, които непрестанно бълваха огънь срещу неприятеля. Тѣ удвояваха съ все по-голѣма сила своитѣ удари срещу врага. Какво мислѣха да правятъ тѣ — да

се окъпятъ въ димяща кръвъ или да ни дадатъ една нова Голгота — не мога да кажа. Но азъ се чувствувамъ слабъ, ранитѣ ми трѣбва да бждатъ превързани.

Дънканъ. Твоитѣ думи ти приличатъ сжщо така, както и ранитѣ ти: и еднитѣ и другитѣ говорятъ за истинска честь. Отведете го при лѣкаря. (Отвеждатъ го) Кой идва?

Малколмъ. Благородниятъ танъ Росъ.

Леноксъ. Какъвъ огънь въвъ очитѣ му! Изглежда, че ще ни разкаже чудни нѣща. (Влиза Росъ).

Росъ. Богъ да пази краля!

Дънканъ. Отгде идешъ, храбрый тане?

Росъ. Отъ Файфъ, великий кралю, кждето норвежкитѣ знамена доскоро петнѣха небесата и всѣваха въ душитѣ ни студъ. Самъ норвежкиятъ кралъ съ многобройнитѣ си дружини, подкрепени отъ тоя жалкъкъ предателъ, Кавдорския танъ, започна страшна битка. И тя продължи дотогава, докато срещу него излѣзе Макбетъ. Съпругътъ на Белона, облѣченъ въвъ изпитана стомана, го посрещна гърди срещу гърди, ржка срещу ржка, оржие срещу оржието на бунтовника и пречупи неговата смѣлость: победата бѣ наша.

Дънканъ. Какво щастие!

Росъ. Сега Свенонъ, норвежкиятъ кралъ, иска миръ. Ние не му позволихме да погребее убититѣ си войници, докато не ни предаде въ Сень-Колмъ дванадесетъ хиляди долари.

Дънканъ. Занапредъ Кавдорския танъ вече не ще предателствува. Иди предай заповѣдта ми да се накаже съ смъртъ, а Макбета поздрави съ титлата Кавдорски танъ.

Росъ. Отивамъ да изпълня заповѣдта ви.

Дънканъ. Това, което той изгуби, благородниятъ Макбетъ го спечели. (Излизагъ).

ТРЕТА СЦЕНА

Поле. Гръмотевизи. Влизатъ тритѣ вещици

Първа вещица. Где бѣше, сестро?

Втора вещица. Клахъ свини.

Трета вещица. Ами ти?

Първа вещица. Жената на единъ морякъ имаше кестени въ престилката си. И дѣвчи ли, дѣвчи.. „Дай ми“ — казахъ ѝ азъ. „Махай се отъ тука, вещице“ — ми отвърна проклетницата. Нейниятъ мжжъ замина за Алепъ, като капитанъ на „Тигъръ“. Но азъ ще отплувамъ следъ него на решето, като плѣхъ безъ опашка, и ще съумѣя да се справя съ него.

Втора вещица. Азъ ще ти дамъ единъ вѣтъръ.

Първа вещица. Много си любезна!

Трета вещица. Азъ пъкъ единъ другъ.

Първа вещица. А азъ вече имамъ всички други, и пристанищата, къмъ които тѣ духатъ, и всички мѣста, отбелязани на моряшката карта. Ще го изсуша като трева, сънятъ не ще го посети ни денемъ, ни нощемъ. Ще живѣе като прокълнатъ. Деветъ пѣти по деветъ седмици ще чезне: ще изсъхне, ще отслабне, ще повехне. И ако корабътъ му не загине, той все пакъ ще бжде играчка въ ржцетѣ на бурята. Вижте какво имамъ тукъ.

Втора вещица. Покажи го, покажи го.

Първа вещица. Това е прѣста на единъ морякъ, който се удави на връщане къмъ родината си. (Чува се биене на барабанъ).

Тритѣ вещици (Играятъ и пѣятъ).

Сестри магесници,
ржка за ржка,
носимъ се ний
надъ моря и земи.
И правимъ кржгъ следъ кржгъ:

три пѣти за тебе,
три пѣти за мене,
и още веднажъ три пѣти,
за да станатъ деветъ.
Стига!
Магията е вече готова!

(Влизатъ Макбетъ и Банко последвани отъ офицери и войници).

Макбетъ. Никога не съмъ виждалъ такъвъ мраченъ, а сжщевременно и хубавъ день.

Банко. Далечъ ли е Форесъ? И кои сж тия сжщества, тъй мършави и призрачни, като че ли не сж земни жители? Но все пакъ такива сж! — Хей, вий, живи ли сте? И може ли човѣкъ да ви запита нѣщо? Вие като че ли ме разбирате, защото и тритѣ едновременно слагате вашитѣ изсѣхнали прѣсти върху безкрѣвнитѣ си устни. Бихъ ви считалъ за жени, ако вашитѣ бради не ме караха да мисля противното.

Макбетъ. Говорете, ако можете: кои сте вий?

Първа вещица. Здравей, Макбете, Гламиски танъ!

Втора вещица. Здравей, Макбете, Кавдорски танъ.

Трета вещица. Здравей, Макбете, бждещъ краль.

Банко. О! благородний тане, защо се чудишъ и като че ли страхувашъ отъ думитѣ, които звучатъ тъй приятно?— Въ името на истината, кажете какви сте вие —призраци ли сте или живи сжщества? Вий поздравихте моя благороденъ приятель съ нова титла и съ предсказанието за щастлива сждба, дадохте му надежда за кралската корона. Сега той е вънъ отъ себе си отъ възторгъ. Но на мене вие нищо не казахте. Ако вашитѣ очи могатъ да проникватъ до посѣва на времето и да отличаватъ това, което ще поникне, отъ това, което ще умре, кажете

моля ви, и мене нѣщо. Не искамъ, нито се страхувамъ отъ вашето благоволение или отъ вашата умраза.

Първа вещица. Здравей!

Втора вещица. Здравей!

Трета вещица. Здравей!

Първа вещица. По малъкъ отъ Макбетъ, и все пакъ по-голѣмъ.

Втора вещица. Не тѣй щастливъ, но много по-щастливъ.

Трета вещица. Ти ще станешъ родоначалникъ на крале, макаръ и самъ да не бждешъ такъвъ. И тѣй, да живѣятъ Макбетъ и Банко!

Първа вещица. Да живѣятъ Макбетъ и Банко!

Макбетъ. Почакайте, вий, които говорите тѣй загадъчно. Изяснете се. Следъ смъртта на баща ми Синелъ, азъ съмъ танъ на Гламисъ. Но Кавдорскиятъ танъ е още живъ. Какъ бихъ могълъ да бжда азъ такъвъ? А да стана кралъ, това е сжщо тѣй далечъ отъ вѣроятното, както и да бжда Кавдорски танъ. Кажете, отгде взехте вие тѣзи странни новини и защо ни спрѣхте тука, на това изсъхнало поле съ вашитѣ пророчески поздравления? Заклевамъ ви, отговорете! (Вещицитѣ изчезватъ).

Банко. Отъ земята, както и отъ водата, се надигатъ изпарения—това е то, което видѣхме ний. Где изчезнаха тѣ?

Макбетъ. Въ въздуха. Това, което изглеждаше тѣло, бѣ отнесено като въздишка отъ вѣтъра. Защо ли не останаха по-вече.

Банко. Действителность ли бѣше това, за което говоримъ? Или може би сме яли отъ ония треви, които помрачаватъ разума?

Макбетъ. Твоитѣ деца ще бждатъ крале.

Банко. Ти самъ ще бждешъ кралъ.

Макбетъ. А сжщо и Кавдорски танъ, нали?

Банко. Да, точно! Но кой иде тукъ? (Влизатъ Росъ и Ангусъ).

Росъ. (на Макбета) Макбете, кралятъ посрещна съ радостъ новината за твоитѣ победи. И като изслуша разказа за твоя подвигъ срещу измѣнниците неговитѣ похвали и очудвания замръзнаха на устнитѣ му—той млькна, смаянъ отъ твоята храбростъ. Той те виждаше всрѣдъ безбройнитѣ норвежки дружини, безстрашенъ и неумолимъ предъ образитѣ на смъртта, които ти създаваше. Единъ следъ другъ идваха пратеницитѣ, и всѣки поставяше предъ неговитѣ нозе похвалитѣ, които ти заслужи, защитавайки доблестно неговото кралство.

Ангусъ. Ние сме изпратени да ти предадемъ благодарноститѣ на краля и да те заведемъ при негъ. Награда не ти носимъ.

Росъ. А като залогъ за по-голѣми почести, той ми поржча да те поздравя съ титлата кавдорски танъ. И така, бжди щастливъ съ новата си титла, благородний тане.

Банко. (на страна) Какво? Нима дяволтъ може да казва истината?

Макбетъ. Но кавдорскиятъ танъ е живъ. Кащо ме обличате въ чужди дрехи?

Ангусъ. Този, който бѣше кавдорски танъ, е още живъ, но надъ неговия животъ виси смъртна присжда, която той е заслужилъ. Дали той е влѣзълъ въ разбирателство съ норвежкия кралъ, дали е далъ на бунтовниците тайна помощъ, или пъкъ явно е работилъ заедно съ тѣхъ за пропадането на нашето кралство, това азъ не знамъ. Но върху него тежи обвинението за предателство, признато и доказано.

Макбетъ. (тихо) Гламисъ и Кавдоръ. А най-голѣмото идва сетне. (на Росъ и Ангусъ) Благодаря за вашитѣ грижи. (тихо, на Банко) Какво ще кажешъ сега, Банко, синоветѣ ти не ще ли станатъ крале? Тѣзи, които ми предсказаха новъ санъ, на тѣхъ обещаха престолъ.

Банко. (тихо, на Макбетъ) Да, вѣрвай имъ, и тѣ

ще те накаратъ следъ това да посѣгнешь и къмъ короната. Чудно, наистина! За да ни подтикнатъ полесно къмъ гибель, понѣкога създанията на мрака ни казватъ истината. Примамватъ ни съ невинни дреболии, за да ни тикнатъ сетне въ пропастьта на ужаснитѣ последици. — Една дума, приятели.

Макбетъ. (тихо) Две истини ми се казаха, щастливо въведение къмъ блѣстящето кралско бждеще. — Благодаря ви, господа! — (тихо) Това свърхестествено предсказание не е лошо, но не е и добро. Ако е лошо, защо ми дадоха надежда за успѣхъ, започвайки съ една истина? Азъ съмъ вече кавдорски танъ. Ако пъкъ е добро, защо тогава съ такава сила ме завладѣ това желание, правейки да настръхватъ коситѣ ми и сърдцето ми да бие силно, както никога? Сегашнитѣ страхове сж нищо предъ това, което въображението ми рисува. Наистина, убийството е само въ мисълта ми, но тази ужасна мисълъ смути така цѣлото ми сжщество, че азъ съмъ смазанъ отъ зли предчувствия. И всичко това е нѣщо, което не сжществува!

Банко. Вижте, какъвъ възторгъ го е обхваналъ!

Макбетъ. (тихо) Щомъ сждбата желае да ме короняса, тя може да направи това. Но азъ не ще се намѣсвамъ.

Банко. Тѣзи нови почести сж за него като нови дрехи: не прилепватъ веднага къмъ тѣлото. Но постепенно ще свикне.

Макбетъ. (тихо) Да става каквото ще! Времето продължава хода си и презъ най-лошия день.

Банко. Благородний тане, ние сме на ваше разположение.

Макбетъ. Извинете ме. . . Бѣхъ се замислилъ, искахъ да си припомня нѣщо. Приятели, вашитѣ услуги сж записани въ книгата, чиито страници азъ ще прелиствамъ всѣки день. Да отидемъ при краля. (на Банко) Мисли за това, което стана. И, при по-

свободно време, ние ще разкриемъ своитѣ сърдца и ще поговоримъ искрено за всичко.

Банко. Съ удоволствие.

Макбетъ. За сега, това стига. Да вървимъ, приятели! (излизатъ)

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

Форесъ. Стая въ двореца. Чуватъ се тръби. Влизатъ Дънканъ, Малколмъ, Доналбайнъ, Леноксъ и придворни.

Дънканъ. Изпълнено ли е смъртното наказание надъ кавдорския танъ? Върнаха ли се пратеницитѣ?

Малколмъ. Не сж се върнали още, господарю. Но азъ говорихъ съ единъ, който е присжтствувалъ на езекуцията. Той ми каза, че тантъ открито призналъ предателството си, молилъ за прошка и се разкайвалъ за престжплението си. Нищо въ живота му не било тѣй-хубаво, както прощаването му съ него. Той умрѣлъ като човѣкъ, който знае да даде най-ценното, което има, като че ли то е нѣкоя не-нуждна дребулия.

Дънканъ. Нѣма такова изкуство, съ помощта на което да можемъ да узнаемъ душата на човѣка по неговото лице. Въвъ него азъ имахъ абсолютна вѣра. (Влизатъ Макбетъ, Банко, Росъ и Ангусъ) О! Достойний братовчеде, грѣхътъ на неблагодарността вече тежи на душата ми: ти отиде толкова далечъ, че моитѣ награди сж слаби да те достигнатъ. Ако би направилъ по-малко, азъ бихъ могълъ да те възнаградя. Но сега мога само да ти кажа, че направеното далечъ превъзхожда всѣка възможна награда.

Макбетъ. Въ изпълнението на дълга и въ вѣрността, която ви дължа, е моята награда. Вашето висше предназначение е да приемате нашата служба. Вие сте нашъ баща, а ние — ваши деца и слуги на трона и държавата, които правятъ необходимото, за да заслужатъ вашата любовъ и внимание.

Дънканъ. Бждете тогава добре дошли! Азъ те посадохъ и азъ ще се погрижа за твоето разцвѣтяване. — И ти, благородний Банко, не си направилъ по-малко. Азъ не ще забравя това. Ела сега да те прегърна, да те притисна до сърдцето си.

Банко. И ако азъ поникна тамъ, жетвата ще бжде ваша.

Дънканъ. Душата ми е изпълнена съ възторгъ, който е готовъ да се изяви въ скръбни сълзи. Синове, роднини, танове, знайте, че ние повѣрряваме короната на нашия най-възрастенъ синъ, Малколмъ, който занаяпредъ ще носи титлата принцъ Кумберландски. Но и всички други заслужили наши служители ще бждатъ наградени съ отличия, които като звезди ще блѣстятъ на тѣхнитѣ гърди. А сега да отидемъ, Макбете, въ Инвернесъ.

Макбетъ. Почивката за мене е умора, когато не е посветена на васъ. Азъ самъ ще бжда вестителя, та да съобщя на жена си радостната вестъ за вашето пристигане. И тѣй, смирено прося позволение да тръгна.

Дънканъ. О! благородний кавдорски тане!

Макбетъ. (тихо) Принцъ Кумберландски! Ето едно препятствие на пътя ми, което ще ме спъне, ако не го прескоча. Скрийте свѣтлината си, звезди небесни! Нека тя не озарява моитѣ тъмни замисли! Очитѣ се затварятъ предъ дѣлото на ржката. Но това, отъ което очитѣ се страхуватъ, трѣбва да стане и ще стане. (Излиза)

Дънканъ. Ти си правъ, Банко, той е наистина несравнимъ храбрецъ. И за мене е истинско удоволствие да го хваля. Да отидемъ следъ него, докато той бърза да отиде у дома си, за да ни посрещне. Той е безцененъ човѣкъ! (Чуватъ се тръби. Излизатъ)

ПЕТА СЦЕНА

Инвернесъ. Стая въ замъка на Макбета. Влиза леди Макбетъ, четейки писмо.

Леди Макбетъ. (чете) „Тѣ ме срещнаха въ деня на победата. И азъ се убедихъ напълно, че знанието имъ превъзхожда това на земнитѣ люде. Когато горѣхъ отъ желание да ги разпитамъ по-подробно, тѣ се превърнаха въ димъ и изчезнаха. Още не бѣхъ се опомнилъ отъ очудване, дойдоха пратеници отъ краля и ме поздравиха съ титлата „кавдорски танъ“, която преди малко ми предсказаша вещицитѣ, като сжщевременно намекнаха за бждещето ми съ думитѣ: „Здравей, Макбете, бждещъ кралъ“. Счетохъ за необходимо да ти съобщя това, скжпа съучастнице на моето величие, за да не бждешъ лишена отъ радостъта, незнаейки какво бждеще ти се готви. Сложи това въ сърдцето си и сбогомъ“.

Ти си танъ на Гламисъ и Кавдоръ, а сетне ще бждешъ и това, което ти се обеща. Но азъ се страхувамъ отъ твоята природа. Ти си преизпълненъ съ млѣкото на нежността, за да можешъ да минешъ по най-кжсия пжтъ. Ти желашъ да станешъ великъ, и амбиция не ти липсва, но не искашъ да извършишъ престжпление. Искашъ да постигнешъ честно своята цель, искашъ честно да спечелишъ играта. Благородний Гламисъ, ти трѣбва да послушашъ гласа, който ти казва: „Така трѣбва да постжпишъ, ако желашъ да постигнешъ цельта. Ако ли пъкъ се страхувашъ, по-добре откажи се отъ желанието си“. Побързай, ела тукъ, за да влѣя въ тебе духа, който ме вълнува и да отхвърля всички прѣчки, които те спъватъ въ пжтя къмъ златния венецъ, съ който сждбата и вещицитѣ сж те вече увенчали. (Влиза единъ слуга) Какво има?

Слугата. Кралтъ ще бжде тука тази вечеръ.
Леди Макбетъ. Да не си полудѣлъ? Госпо-

дарътъ ти е съ него. Той би ми съобщилъ, за да подготвя посрещането му.

Слугата. Ако обичате, това е точно така: танътъ е на пжтъ. Единъ пратеникъ го е изпреварилъ. Полумъртавъ отъ умора, едва му е останало дъхъ да изпълни мисията си.

Леди Макбетъ. Погрижи се за него. Той носи важни новини. (Слугата излиза. Чува се грачене на гарванъ) Гласътъ на гарвана е пресипналь, съобщавайки за фаталното влизане на Дънкана въ моята крепостъ. Елате, елате, о духове на убийството, промънете моя полъ и изпълнете цѣлото ми сжщество съ най-ужасна жестокостъ. Успокойте моята кръвъ, преградете пжтя на угризението, за да не може нищо да ме отклони отъ моя страшенъ планъ или да спре изпълнението му. Елате въ моитѣ женски гърди и превърнете млѣкото ми въ жлъчка, о, духове на убийството. Кждето и да сте вий, елате сега тукъ, невидими сжщества, готови да вършите зло! Ела и ти, тъмна нощъ! Загърни се въ най-чернитѣ облаци на ада, така че моя остъръ ножъ да не види раната, която нанася, нито пъкъ небето да може да пронже твоята мрачна обвивка съ своя викъ: „Спри, спри!“ (Влиза Макбегъ) Великий тане на Кавдоръ и Гламисъ, ти ще бждешъ още по-великъ, както сждбата ти обещава. Писмото ти ме откъсна отъ тая жалка действителность и сега азъ живѣя съ бждещето, което ни очаква.

Макбетъ. О, моя любовъ, Дънканъ ще бжде тука тая нощъ.

Леди Макбетъ. И кога ще си отиде?

Макбетъ. Утре, така е неговия проектъ.

Леди Макбетъ. О, никога слънцето нѣма да види това утре! Въ твоето лице, милий тане, като въ книга може да се прочете нѣщо странно. За да измамишъ свѣта, бжди като него: съ радостенъ погледъ, съ сладки думи, изглеждай като невинно цвѣте, но бжди змия, скрита подъ него. Трѣбва да се

погрижимъ за посрещането. Ти ще оставишъ на мене да уредя тази нощъ това, което ще ни даде слава и властъ за презъ всички наши бждещи дни и нощи.

Макбетъ. Ще поговоримъ после.

Леди Макбетъ. Но ти гледай по-весело; промѣната на лицето винаги означава страхъ. Всичко друго остави на мене. (Излизатъ)

ШЕСТА СЦЕНА

Предъ замъка на Макбетъ. Чуватъ се тръби. Слуги на Макбета, носящи факли. Влизатъ: Дънканъ, Малколмъ, Доналбайнъ, Банко, Леноксъ, Макдъфъ, Росъ Ангусъ и свита.

Дънканъ. Чудесенъ изгледъ! Свежиятъ въздухъ нѣжно гали сѣтивата ни.

Банко. А тази лѣтна гостенка, ластовичката, търсейки тукъ своето жилище, ни показва, че небето е благосклонно къмъ това мѣсто. Нѣма кжтъ, ни стрѣха, ни едно удобно мѣсто, гдето тази птичка да не е свила своето висещо въ въздуха гнѣздо — люлката на нейнитѣ деца. И азъ съмъ забелязалъ, че тамъ, гдето тия птички се заселватъ, въздухътъ е чистъ. (Влиза леди Макбетъ)

Дънканъ. А ето и нашата уважаема домакиня! Ние ви донесохме толкова много грижи, но съ тѣхъ ви носимъ и нашата любовъ. За мене това е единъ случай да моля Бога да ви възнагради за вашия трудъ и да ви благодаря за грижитѣ ви.

Леди Макбетъ. Всички наши усилия, ако тѣ биха били и много по-голѣми, сж нищо предъ вашитѣ милости, съ които обсипахме нашия домъ. За предишнитѣ и за новитѣ ваши добрини, ний ще се чувствуваме винаги задължени да се молимъ за васъ.

Дънканъ. Где е кавдорскиятъ танъ? Ний ти чахме по петитѣ му, желаейки да го преваримъ, но той е отличенъ яздачъ и, вдъхновяванъ отъ любовта,

успѣ да пристигне преди насъ. Благородна и хубава домакиньо, ний сме ваши гости тази нощъ.

Леди Макбетъ. Ние сме ваши слуги, господарю, и всичко, каквото имаме, и самитѣ ний, принадлежимъ на васъ, затова винаги сме готови да предадемъ въ вашитѣ рѣце това, което е ваше.

Дънканъ. Дайте ми ржката си и ме заведете при тана. Ний го обичаме много и ще продължимъ да изливаме надъ него нашитѣ милости. Съ позволение, домакиньо! (Излизатъ).

СЕДМА СЦЕНА

Стая въ замъка на Макбета. Трѣби и факли. Преминаватъ слуги, носещи ястия. Следъ това влиза Макбетъ.

Макбетъ. Ако всичко можеше да се свърши съ единъ ударъ, то колкото по-скоро, толкова по-добре. Ако убийството можеше да спре последствията, и да донесе успѣха съ своето извършване; ако този ударъ, би могълъ да бжде начало и край на всичко, поне тука, на земята, поне за този животъ, ний бихме рискували вѣчността. Но въ подобни случаи присждата идва още тукъ: кървавитѣ уроци, които ние даваме, се връщатъ обратно и сгромолясватъ този, който ги е далъ. Винаги безпристрастната ржка на Правдата поднася къмъ нашитѣ собствени устни чашата съ отрова, която сме приготвили сами ний. Той е тукъ подъ крилото на двойна безопасностъ: преди всичко азъ съмъ неговъ роднина и неговъ поданикъ, затова не бива да посѣгамъ на него; а сетне като домакиньо, азъ трѣбва да затворя вратата за убиеца, а не самъ да взема ножа въ ржка. При това Дънканъ носи съ такава честь и доблестъ царската корона, той изпълнява тъй добре своитѣ длѣжности, че неговитѣ добродетели, като ангели съ трѣбни гласове ще се надигнатъ противъ проклетото дѣло на неговия убиецъ. И състраданието, като току що

родено дете, възседнало бурята или носено като ангелъ небесенъ върху невидимитѣ криле на вѣтъра, ще отпечата тѣй силно въ умоветѣ картината на това ужасно дѣло, че ще изстиска сълзи отъ очитѣ на всички. Азъ нѣмамъ друга подбуда за изпълнение на моето желание, освенъ прекомѣрната амбиция, която, впускайки се напредъ съ всички сила, се препъва и пада, за да ме смаже. (Влиза леди Макбетъ)
Какво ново има?

Леди Макбетъ. Той току що вечеря. Защо ти напусна стаята?

Макбетъ. Пита ли той за менъ?

Леди Макбетъ. Нима на знаешъ?

Макбетъ. Да се откажемъ отъ това намерение. Той ме обсипа съ почести, а въ очитѣ на народа азъ спечелихъ обаяние, блѣстяще като чисто злато. Нека го запазимъ въ неговата първа чистота, вмѣсто да го помрачаваме тѣй скоро.

Леди Макбетъ. Но пиянъ ли бѣше, когато събуди въ менъ тая надежда? Сега ли се опомвашъ, та гледашъ съ прибледнѣло и позеленѣло отъ страхъ лице това, което ти тѣй свободно реши? Сега азъ вече разбирамъ каква е била любовта ти къмъ менъ. Страхъ те е да бждешъ на дѣло, съ решителностъ, това, което си въ желанията си? Желаетъ това, което смѣташъ за вѣнецъ на живота, а сжщевременно живѣешъ като страхливецъ, който постоянно замѣня съ „не смѣя“ своето „азъ искамъ“?

Макбетъ. Млъкни, моля ти се! Азъ се решавамъ на всичко, което може да направи човѣкъ. Този, който може да направи по-вече отъ това, не е вече човѣкъ.

Леди Макбетъ. Но кой звѣръ тогава те накара да ми довѣришъ замисленото отъ тебъ? Когато реши да го направишъ, тогава ти бѣше човѣкъ. А за да станешъ по-вече отъ това, което си, ти трѣбва да бждешъ по-вече отъ човѣкъ. Нѣмаше тогава удо-

бенъ часъ и удобно мѣсто, но ти желяеше да ги създадешъ. Сега тѣ сами предлагатъ удобния случай, а ти искашъ да го пропуснешъ. Азъ съмъ кърмила, и знамъ колко е приятно на майката сучещето дете, но азъ бихъ откъснала отъ гърдитѣ си усмихвашето ми се дете и бихъ строшила черепа му, ако бѣхъ се заклѣла така, както ти се заклѣ-

Макбетъ. Но ако не успѣемъ?

Леди Макбетъ. Да не успѣемъ! Стѣгни се само здраво, възвърни си смѣлостъта и ний ще успѣемъ. Когато Дънканъ заспи—а изморителното му пжтуване ще го потопа въ дълбокъ сънь—азъ ще се погрижа да упоя неговитѣ двама познати съ такова вино и упойка, че паметъта имъ, стражъ на разума, ще отлети като димъ. Когато пиянитѣ тѣла бждатъ завладени отъ мъртвешки сънь, какво не ще можемъ, ний двамата, да направимъ съ беззащитния Дънканъ? И каква вина не бихме могли да хвърлимъ върху пиянитѣ пазачи, които ще понесатъ отговорността за нашето дѣло?

Макбетъ. Раждай ми само момчета, защото твоя несъкрушимъ жаръ може да ражда само мъже. Не ще ли бжде добре да напрѣскаме съ кръвъ двамата пазачи въ стаята, следъ като си послужимъ съ тѣхнитѣ ножове? На всички ще бжде ясно тогава, че това е тѣхно дѣло.

Леди Макбетъ. И кой би се осмѣлилъ да помисли друго, когато ний почнемъ да изливаме въ плачъ и ридания скръбъта си по неговата смъртъ?

Макбетъ. Азъ вече се решихъ и събирамъ всичкитѣ си сили за изпълнение на това страшно дѣло. Да излѣземъ и да ги забавляваме съ приятна усмивка. Лицемѣрната външность трѣбва да скрие това, което лицемерното сърдце знае. (Излизатъ)

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

Инвернесъ. Дворъ въ замъка на Макбета. Влизать Банко и Флинсъ, който носи факли.

Банко. Колко е часа?

Флинсъ. Луната залъзе вече. Не чухъ колко удари.

Банко. Тя залъзва въ полунощъ.

Флинсъ. Струва ми се, че е по-късно.

Банко. Взemi меча ми, Флинсъ. Въ небето сж пестеливи сега—всички свѣтила сж угасени. Взemi и това. Главата ми тежи като олово, и все пакъ не желая да заспя. О! сили небесни, избавете ме отъ тия проклети мисли, които ме нападатъ презъ време на съня!—Дай ми меча! Кой тамъ? (Влизать Макбетъ и единъ слуга съ факель).

Макбетъ. Приятель.

Банко. Какъ, тане, още ли не си легналъ? Кралътъ отдавна е на легло. Той бѣше въ извънредно добро настроение и награди богато всички ваши служители. А съ какъвъ хубавъ диамантъ удостои жена ви, като я нарече най-добрата домакиня на свѣта. Той се оттегли извънредно доволенъ.

Макбетъ. Ние не бѣхме приготвени, затова го гостихме съ каквото можахме.

Банко. Всичко бѣ добре. Сънувахъ миналата нощъ тритѣ вещици. Тѣ ви предказаха вѣрно нѣкои нѣща.

Макбетъ. Не мисля сега за тѣхъ. Но когато имаме свободно време, ще си поговоримъ, ако желашъ.

Банко. Винаги съмъ на ваше разположение.

Макбетъ. Ако ти ме подкрепишъ, ще дойде време, когато ще бждешъ добре възнаграденъ за това.

Банко. Ако запазя чисти съвестъта и дълга си, то азъ съмъ съгласенъ на всичко.

Макбетъ. И тъй, лека нощъ!

Банко. Благодаря, танае. Пожелавамъ ви сжщото. (Излиза заедно съ Флинсъ).

Макбетъ. (На слугата). Иди кажи на господарката си да позвъни, когато моето питие е готово, а следъ това си лѣгай. (Слугата излиза). Какво е това, което виждамъ? — Мечъ, обърнатъ съ дрѣжката си къмъ менъ? Ела, ела да те хвана! — Не мога да те уловя, и, все пакъ, винаги те виждамъ. Сждбоносно видение, не си ли достѣпно зарѣжката, както за окото? Или ти си само създаване на моето въображение, на моя страшно измжченъ мозъкъ? Виждамъ те и сега — тъй ясно, както и мечта, който дѣржа въ рѣцетѣ си. Ти ми сочишъ пѣтя, по който трѣбва да вървя, и инструмента, съ който трѣбва да си послужи. Или очитѣ ми сж повредени, или тѣ сами струватъ по-вече, отколкото всичкитѣ ми други сѣтвива: азъ пакъ те виждамъ, но сега на твоето острие има капки кръвъ, каквито по рано нѣмаше. Всичко това е илюзия. Моятъ кървавъ проектъ го рисува предъ очитѣ ми. Сега поне въ половината свѣтъ природата изглежда напълно мъртва и страшни сѣнища подигатъ завесата на сѣня. Сега вещицитѣ принасятъ своитѣ жертви на бледната Хеката, и убиецътъ, като призракъ, дочулъ вълчия вой, който му служи за сигналъ, се промѣква крадешкомъ къмъ своята жертва. О! твърда и сигурна земя, не прислушвай моитѣ стѣпки, накждето и да бждатъ отпавени тѣ! Защото и камънитѣ ще проговорятъ и ще отнематъ отъ този моментъ ужасната възможность, която толкова му подхожда. Макаръ да го заплашвамъ, той живѣе. Думитѣ сж като леденъ

духъ за пламъка на дѣлото. (Чува се звънецъ). Азъ отивамъ вече! Готово е, звънецътъ ме вика. Бжди глухъ за него, о Дънканъ. За тебе той е погребаленъ звънъ, който те вика на небето или въ ада. (Излиза).

ВТОРА СЦЕНА

Стая въ замъка. Влиза леди Макбетъ.

Леди Макбетъ. Това, което ги упои, на мене даде сила; това, което угаси разума имъ, събуди пламъкъ въ менъ. — Ст!... Тихо!... Това е гласа на кукумявката, злокобниятъ стражъ на нощта, който пожелава гибелното „лека нощъ“. Той е вече тамъ. Вратитѣ сж отворени и пиянитѣ лакеи изпълняватъ своята длъжностъ съ хъркане. Азъ приготвихъ тѣхното питие така, че животътъ и смъртта сега се борятъ съ тѣхъ.

Макбетъ. (Задъ сцената). Кой е тамъ? Хей, кой е?

Леди Макбетъ. Уви! Страхувамъ се да не се събудятъ, преди да е извършено нуждното. За насъ е опасенъ опита, а не извършването на убийството. Азъ приготвихъ тѣхнитѣ мечове и той не може да не ги види. Ако не приличаше на моя баща, както спи, азъ бихъ го пробола сама. (Влиза Макбетъ). Съпруже мой!

Макбетъ. Свършено е. Не чу ли нѣкакъв шумъ?

Леди Макбетъ. Чухъ гласа на кукумявката и пѣсенъта на щуреца. Ти не говорѣше ли нѣщо?

Макбетъ. Кога?

Леди Макбетъ. Преди малко.

Макбетъ. Като се връщахъ ли?

Леди Макбетъ. Да.

Макбетъ. Чуй! Кой спи въ втората стая?

Леди Макбетъ. Доналбайнъ.

Макбетъ. Каква печална гледка! (гледа ржцетъ си)

Леди Макбетъ. Говоришъ глупости! Никаква печална гледка.

Макбетъ. Единиятъ се изсмѣ въ съня си, а другиятъ извика „Убиецъ!“ Разбудиха се отъ гла-советъ си. Азъ стояхъ и чакахъ. Тѣ казаха молит-витъ си и отново се предадоха на съня.

Леди Макбетъ. Тѣ спятъ тамъ и двамата.

Макбетъ. Единиятъ извика: „Господи поми-луй!“, а другиятъ каза „Аминъ“, като че ли ме бѣха видѣли съ окървавенитъ ми ржце. И когато тѣ ка-заха „Господи помилуй!“ азъ не можахъ да кажа „Аминъ!“

Леди Макбетъ. Нѣма защо да го обмисляшъ толкова дълбоко!

Макбетъ. Но защо не можахъ да кажа „аминъ“? Азъ имахъ най-голѣма нужда отъ благословение, а това „аминъ“ засъхна на гърлото ми.

Леди Макбетъ. Такива дѣла не се обмислятъ по тоя начинъ; иначе ще полудѣемъ.

Макбетъ. Стори ми се, че чухъ единъ гласъ да вика: „Не спете вече! Макбетъ уби съня — не-винния сънь, съньтъ, който оправя заплетеното къл-бо на грижитъ, съньтъ, който е смъртъ за живота на всѣки единъ день, освежителна баня за тежката умора, балсамъ за изранената душа, великъ помощ-никъ на природата, най-хранителното блюдо на жиз-нения пиръ.“

Леди Макбетъ. Какво искашъ да кажешъ?

Макбетъ. Гласътъ продължаваше да вика изъ цѣлата кжца: „Не спете вече! Гламисъ уби съня, и затова Кавдоръ нѣма вече да спи! Макбетъ нѣма вече да спи!“

Леди Макбетъ. Но кой викаше тѣй? Защо ти, благородний тане, прахосвашъ своята сила, като се тревожишъ отъ такива безсмислени нѣща? Иди взе-ми вода и измий тѣзи мръсни следи отъ ржцетъ си. Защо си донесълъ мечоветъ тукъ? Тѣ трѣбва

да останатъ тамъ. Иди ги занеси и напръскай съ кръвь двамата спящи слуги.

Макбетъ. Не мога вече да отида тамъ. Страхъ ме е дори да мисля за това, което направихъ, а колко повече — да го погледна!

Леди Макбетъ. О! мекушавецо, дай ми мечоветъ. Спящиятъ и мъртвиятъ сж като картини. Само детскитъ очи се страхуватъ отъ нарисувания дяволъ. Ако кръвьта още тече, азъ ще нацапамъ лицата на слугитъ, защото тази работа трѣбва да се припише на тѣхъ. (Излиза. Чува се хлопане)

Макбетъ. Кой хлопа така? Какво става съ мене, та и най-малкия шумъ ме кара да се ужасявамъ? Какви сж тѣзи ржце? Тѣ сж готови да извадятъ очитъ ми! Ще може ли огромниятъ океанъ на Нептуна да измие тая кръвь и да очисти ржцетъ ми? Не, по-скоро моята ржка ще окървави множество морета, превръщайки зеления цвѣтъ въ червенъ. (Леди Макбетъ се връща)

Леди Макбетъ. И моитъ ржце сж червени като твоитъ, но азъ бихъ се срамувала, ако сърдцето ми бѣше бѣло, като твоето. (Чува се хлопане) Чуваашъ ли, хлопа се на южната врата. Да се оттеглимъ въ спалнята си: малко вода и ний ще се измиемъ отъ това дѣло. Какво по-лесно отъ това? Твоята смѣлостъ те напусна. (Хлопа се) Чуй, пакъ хлопатъ! Облѣчи си нощницата, та ако ни извикатъ, да не забележатъ, че сме били будни. И не се отдавай толкова на тия мрачни мисли.

Макбетъ. По-добре би било да не съзнавамъ себе си, отколкото да съзнавамъ дѣлото си. (Хлопа се) Опитай се да събудишъ Дънкана съ твоето хлопане! О, да би можалъ! (Излиза)

ТРЕТА СЦЕНА

Въ двора на замъка. Хлопа се на вратитѣ. Влиза вратарѣтъ пиянь.

Вратарѣтъ. Това се казва хлопане! Ако бѣхъ вратарѣ на ада, бихъ ималъ доста работа! (Хлопа се) Чукъ, чукъ, чукъ! Кой чука, въ името на Велзевула? — Това е чифликчия, който се обесилъ, защото очаквалъ богата жетва. Навреме идвашъ. Носишъ ли достатъчно кърпи? Тукъ има дълго да се потишъ. (Хлопа се) Чукъ, чукъ, чукъ! Кой е тамъ, въ името на другия дяволъ? О! Това е лъжесвидетелъ, който се кълне и за и противъ, който е извършилъ достатъчно предателства въ името на Бога, но пакъ не го приематъ на небето! Влѣзъ, влѣзъ, лъжесвидетелю! (Хлопа се) Чукъ, чукъ, чукъ! Кой е тамъ? Заклевамъ се, че това е английски шивачъ, дошелъ тукъ, защото успѣлъ да открадне платъ отъ френски панталони. Влѣзъ шивачо. Тукъ ти ще можешъ да нагорещишъ ютията си. (Хлопа се) Чукъ, чукъ! Нѣма спокойствие! Кой си ти? Но това мѣсто е много студено за адъ. Занапредъ не искамъ вече да бжда вратарѣ на ада. А бѣхъ намислилъ да пусна по нѣколко души отъ всѣка професия, които вървятъ по обсипания съ цвѣтя пжтъ къмъ вѣчния огънь. (Хлопа се) Сега, сега! (Отваря) Моля, не забравяйте и вратаря! (Влизатъ Макдѣфъ и Леноксъ).

Макдѣфъ. Приятелю, изглежда че си легналъ много късно, та още не ти се става?

Вратарѣтъ. Бога ми, господине, гуляхме до втори петли, а пиенето, господине, предизвиква три нѣща.

Макдѣфъ. Кои сж тия три нѣща, които пиенето предизвиква?

Вратарѣтъ. Бога ми, господине, това сж червения носъ, сънътъ и желанието да се пикае. Що се отнася до сладострастието, то го предизвиква и сжщевременно го обуздава; предизвиква желанието,

но не позволява изпълнението. Следователно, многото пиене е двулико за глострастието: то го създава и го унищожавя; подтиква го и го обезкуражава; най-после го приспива и като го излъже, заръзва го.

Макдъфъ. Изглежда че пиенето тази нощте е излъгало.

Вратарьтъ. Точно тъй, господине, то ме изпълни съ лъжи, но азъ му се отплатихъ за лъжата. И струва ми се, че излъзохъ по-силенъ отъ него—макаръ че то ме хваща за краката, азъ успѣхъ да го изхвърля.

Макдъфъ. Стана ли господаря ти? Нашето хлопане го е събудило. Ето го че иде. (Влиза Макбетъ).

Леноксъ. Добро утро, благородний съръ.

Макбетъ. Добро утро и на двама ви.

Макдъфъ. Събуди ли се краля, достойни тане?

Макбетъ. Не още.

Макдъфъ. Той ми поржча да го събудя рано, а азъ почти закъснѣхъ.

Макбетъ. Ще ви заведе при него.

Макдъфъ. Знамъ, че това е едно приятно безпокойство за васъ, но все пакъ е безпокойство.

Макбетъ. Приятнитѣ грижи не ни тежатъ. Ето вратата.

Макдъфъ. Ще се осмѣля да го събудя, защото така ми е заповѣдалъ. (Излиза).

Леноксъ. Ще отпжтува ми краля днесъ?

Макбетъ. Да. . . така бѣ решилъ.

Леноксъ. Нощта бѣ страшна. Въ кжщата, въ която спяхме, куминитѣ сж съборени. Казватъ, че презъ цѣлата нощ се чували страшни писъци, предсмъртно хъркане, и единъ ужасенъ гласъ предричалъ настъпването на смутове, на страшни събития, нови рожби на скръбно време. Бухалтътъ крѣще презъ цѣлата нощ. Нѣкой казватъ, че земята се тресѣла като въ треска.

Макбетъ. Това бѣ една лоша нощъ.

Леноксъ. Азъ не съмъ запомнилъ друга подобна нощъ. (Влиза Макдъфъ)

Макдъфъ. О! Ужасъ! Ужасъ! Ужасъ! Нито езика, нито сърдцето могатъ да го изразятъ и назоватъ!

Макбетъ и Леноксъ. Какво е станало?

Макдъфъ. Злодейството е извършило тукъ най-голѣмото си дѣло. Най-коварниятъ убиецъ се е промъкналъ въ свещения храмъ на Господаря и е отнелъ живота, който го изпълваше.

Макбетъ. Какво казвашъ ти? Живота?

Леноксъ. За Негово Величество ли говоришъ?

Макдъфъ. Идете въ стаята и очитѣ ви ще бждатъ ослѣпени отъ една нова Горгона. Не ме карайте да говоря. Вижете и после говорете вий сами. (Макбетъ и Леноксъ излизатъ). Ставайте, ставайте! Бийте камбаната за тревога! Убийство и предателство! Банко и Доналбайнъ, Малколмъ, ставайте! Отхвърлете тоя спокоенъ сънь, подобие на смъртѣта, и погледнете въ очитѣ самата смъртъ. Ставайте, ставайте, и вижете образа на страшния сждъ! Малколмъ, Банко! Станете като отъ гроба си и елате, като сѣнки, да видите този гробенъ ужасъ. (Камбанитѣ биятъ тревога. Влиза леди Макбетъ).

Леди Макбетъ. Какво е станало, та съ какъвъ зловещъ гласъ, будите всички спящи въ замъка? Говорете! Говорете!

Макдъфъ. О, благородна леди! Не е за вашия слухъ, това което мога да ви кажа. Неговото изказване е способно да убие една жена. (Влиза Банко) О! Банко, Банко! Нашиятъ господарь е убитъ!

Леди Макбетъ. О! Ужасъ! Какъ? Въ нашата кжща?

Банко. Кждето и да бѣ, това е пружестоко! Драги Дъфъ, моля те, кажи обратното, кажи, че не е вѣрно. (Връщатъ се Макбетъ и Леноксъ)

Макбетъ. Ако бѣхъ умрѣлъ само единъ часъ преди това — бихъ свършилъ живота си щастливо. Сега въ живота ми нѣма вече нищо ценно. Всичко е играчка. Славата и милосърдието сж мъртви. Високото на живота е изчерпано и остава само тинята. (Влизатъ Малколмъ и Доналбайнъ)

Доналбайнъ. Кому се е случило нещастие?

Макбетъ. На васъ, и вие не го знаете! Началото, главата, извора на вашата кръвъ е спрѣнъ! Извора на живота ви е спрѣнъ!

Макдъфъ. Кралтъ, вашия баща, е убитъ.

Малколмъ. О! Кой го уби?

Леноксъ. Както изглежда, пазачитѣ на неговата стая. Ръцетѣ и лицата имъ бѣха опръскани съ кръвъ. Мечоветѣ имъ, сжщо окървавени, лежаха до тѣхъ. Тѣ гледаха уплашено и като че ли не бѣха на себе си. Никой не трѣбваше да повѣррява живота си на тѣхъ.

Макбетъ. И все пакъ азъ се разкайвамъ, че въ яростта си ги убихъ.

Макдъфъ. А защо направи ти това?

Макбетъ. Кой може да бжде мждъръ и смутенъ, разяренъ и спокоенъ, вѣренъ и безразличенъ въ единъ и сжщъ моментъ? Никой! Силата на моята любовъ помрачи разсждъка ми. Предъ менъ лежеше Дънканъ и сребърната му кожа бѣ оцвѣтена съ златна кръвъ, а зѣещитѣ му рани приличаха на отвори, презъ които се е промъкнало разрушението. До него убийцитѣ, обагрени съ цвѣта на своя занаятъ, а мечоветѣ имъ покрити съ съсирена кръвъ. При тази гледка какъ би могълъ да се овладѣе този, който има любяще сърдце и смѣлость, за да я покаже на дѣло?

Леди Макбетъ. О! Помогнете ми! (Припада)

Малколмъ. (Тихо на Доналбайнъ) Защо мълчимъ? Това нещастие засѣга най-много насъ.

Доналбайнъ. (Тихо на Малколмъ) Но какво да говоримъ тукъ, гдето нашата зла сждба, скрита въ

засада, е готова всеки мигъ да ни връхлети и унищожи? Да вървимъ докато не е станало късно. Сега не е време за сълзи.

Малколмъ. (Тихо на Доналбайнъ) Скръбъта не трѣбва да ни попрѣчи да действуваме.

Банко Погрижете се за леди. (Изнасятъ леди Макбетъ) И следъ като се облѣчемъ, да се съберемъ и обмислимъ всичко по това страшно дѣло, за да можемъ да разкриемъ какво се крие въ него. Страхъ и съмнения ме обзематъ, но азъ се повѣрявамъ на Божията ржка и съ нейната помощъ ще се боря срещу тъмнитѣ замисли на предателството.

Макбетъ. Сжщо и азъ.

Всички. Всички!

Макбетъ. Да отидемъ да се облѣчемъ набързо и да се съберемъ въ залата.

Всички. Съгласни сме. (Излизатъ всички, освенъ Малколмъ и Доналбайнъ.)

Малколмъ. Какво мислишъ да правишъ? Нѣма защо да се срещаме съ тѣхъ. За подлитѣ хора е лесно да се показватъ обвзети отъ дълбока скръбъ. Азъ отивамъ въ Англия.

Доналбайнъ. Азъ пкъ въ Ирландия. Раздѣляйки нашитѣ сждби, ние ще бждемъ запазени по-добре. Тукъ азъ виждамъ кинжали задъ усмивкитѣ на хората. И този, който е най-близкъ по кръвь, е най-готовъ да я пролѣе.

Малколмъ. Смъртоносната стрела, която е пу-сната, не ни е още достигнала. Нека се отбиемъ отъ пжтя ѝ и да не позволяваме да ни олучи. По-скоро на конетѣ. Да не губимъ време за сбогуване, а да вървимъ. Позволено е да се измъкнемъ като крадци отъ тамъ, гдето нѣма милость. (Излизатъ).

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

Вънъ отъ замъка. Влизатъ Росъ и единъ старецъ.

Старецътъ. Седемдесетъ години вече помня добре. Преживѣлъ съмъ страшни часове и чудни нѣща, но такава ужасна нощъ не помня.

Росъ. О! дѣдо, виждашъ, че и небесата не сж доволни отъ кървавото дѣло на човѣшкитѣ ржце. Споредъ часовника трѣбва да бжде вече день, а все още тъмна нощъ забулва дневното свѣтило. Дали нощта е взела надмощие, или деньтъ се страхува да се покаже, но мракъ обгрѣща лицето на земята, когато живата свѣтлина би трѣбвало да го цѣлува.

Старецътъ. Това е противоестествено, сжщо както и извършениятъ грѣхъ. Миналиятъ вторникъ видѣхъ какъ единъ гордъ соколъ бѣше нападнатъ и убитъ отъ единъ отвратителенъ бухалъ.

Росъ. А конетѣ на Дънканъ — чудно е, но е истина — тѣй-красиви и леки, най-хубавитѣ отъ своята порода, изведнажъ като че ли побѣсняха, изкочиха изъ оборитѣ, не се покоряваха никому, като че ли искаха да обявятъ война на всички хора.

Старецътъ. Казватъ, че се хапели помежду си.

Росъ. Това е вѣрно — видѣхъ го съ очитѣ си. Ужасно бѣше! А ето че иде добриятъ Макдѣфъ. (Влиза Макдѣфъ) Какво става сега, господарю?

Макдѣфъ. Нима не виждашъ?

Росъ. Разбра ли се кой е направилъ това страшно убийство?

Макдѣфъ. Тѣзи, които Макбетъ уби.

Росъ. О! Какво биха могли да се ползуватъ тѣ отъ това?

Макдѣфъ. Тѣ сж били подкупени отъ Малколмъ и Доналбайнъ, двамата сина на краля, които избѣгаха и се скриха. А това хвѣрля подозрение върху тѣхъ.

Росъ. И това е противоестествено. О! безразсдно славолубие, което унищожава своитѣ

собствени източници. Тогава, по всичко изглежда, че Макбетъ ще поеме кралската корона.

Макдъфъ. Той е вече избранъ и замина за Сконъ, да бжде коронясанъ.

Росъ. Где е трупа на Дънканъ?

Макдъфъ. Отнесенъ е въ Колмхилъ, свещената гробница, въ която се пазятъ коститъ на неговитъ дѣди.

Росъ. Ще отидете ли въ Сконъ?

Макдъфъ. Не, братовчеде, азъ ще отида въ Файфъ.

Росъ. Добъръ пжтъ. А азъ ще отида въ Сконъ.

Макдъфъ. Добре. Дано видишъ тамъ добри нѣща. И дано въ новитъ си дрехи не скърбимъ за старитъ. Сбогомъ

Росъ. Сбогомъ, дѣдо.

Старецътъ. Нека Божията благословия бжде съ васъ и съ всички, които искатъ да превърнатъ злото въ добро и враговетъ въ приятели (Излиза)

ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

Форесъ. Стая въ двореца. Влиза Банко.

Банко. Ти стана вече кралъ, Кавдоръ и Гламисъ,—всичко, което вещицитѣ ти бѣха предсказали. Но страхувамъ се, че ти води играта много безчестно. А тѣ казаха още, че всичко това нѣма да мине у твоитѣ потомци, но че азъ ще бжда баща и родоначалникъ на много крале. А ако тѣ говорятъ истината — и какъ да не имъ вѣрвамъ, когато казаното за тебъ се сбждна — то защо тѣхнитѣ думи да не вдъхнатъ надежда и въ менъ? Но тихо... Стига! . . .

(Чуватъ се тржби, Влизатъ Макбетъ и леди Макбетъ, въ кралски одежди; Леноксъ, Росъ, лордове, дами и свита.)

Макбетъ. Ето най-почетниятъ ни гостъ.

Леди Макбетъ. Ако той отсѣгъ стъпуваше, това би било голѣма празднина въ нашия голѣмъ праздникъ и нищо не би вървѣло добре.

Макбетъ. Тая вечеръ ние даваме тържествена вечеря и молимъ вашето присѣствие.

Банко. На вашитѣ заповѣди съмъ, господарю; дългътъ ме привѣрзва къмъ васъ завинаги съ неразкъсваеми връзки.

Макбетъ. Ще яздите ли днесъ следъ обѣдъ?

Банко. Да, Ваше Величество.

Макбетъ. Бихме желали да чуемъ и вашата дума на днешния съветъ, която винаги е била мждра и полезна. Но можете и утре да ни съобщите мнението си. Надалече ли ще отивате?

Банко. Колкото да запълня времето до вечерята, господарю, но ако конетъ не вървятъ добре, може би ще трѣбва да пжтувамъ единъ два часа и презъ нощъта.

Макбетъ. Не забравяйте нашия праздникъ.

Банко. Не, господарю.

Макбетъ. Научихме, че окървавенитъ ни съ бащината си кръвъ братовчеди избѣгали единиятъ въ Англия, а другиятъ — въ Ирландия. Тѣ не признавали жестокото отцеубийство, и разправяли най-невѣроятни измислици. Но за това ще поговоримъ утре, когато ще има да разглеждаме и други държавни въпроси, които изискватъ присѣтствието на всички. Качвайте се вече на коня. До виждане, на вечерята. Флинсъ ще дойде ли съ васъ?

Банко. Да, господарю, времето вече ни зове.

Макбетъ. Пожелавамъ ви леки и бързи коне. До виждане. На добър пжтъ. (Банко излиза.) Свободни сте всички до седемъ часа. За да направимъ приема по приятенъ, ние ще останемъ до вечеря сами. И тъй Богъ да бжде съ васъ. (Излизатъ всички, освенъ Макбетъ и една слуга.) Слушай, онѣзи хора дойдоха ли вече?

Слугата. Тѣ чакатъ, господарю, предъ вратитѣ на двореца.

Макбетъ. Доведи ги при менъ. (Слугата излиза.) Да бжда това, което съмъ, е нищо, докато не добия сигурность. Страхътъ ми отъ Банко се корени дълбоко. Въ неговата царствена природа има нѣщо, което ме плаши. Той е много смѣлъ и смѣлостъта му е придружена съ мъдрость, която го води къмъ сигурни дѣла. Само отъ него мога да се страхувамъ. Предъ него духътъ ми отстѣпва, както Маркъ Антоний предъ цезара. Той смѣра вещицитѣ, когато тѣ първомъ нарекоха мене кралъ и ги застави да говорятъ и нему. Тогава, съ пророчески думи, тѣ го поздравиха като родоначалникъ на редица крале. Моята глава тѣ увенчаха съ една безплодна корона,

а въ ржцетѣ ми поставиха празень жезълъ, за да го изтрѣгне отъ менъ чужда ржка, а не да го наследи мой синъ. Ако е така, то за потомцитѣ на Банко азъ осквернихъ душата си, заради тѣхъ убихъ благородния Дънканъ. Заради тѣхъ отровихъ душевния си миръ и продадохъ на дявола безсмъртната си душа, за да могатъ тѣ, наследниците на Банко, да станатъ крале! . . . Не! Това не може да бжде! Ела, сждбо, и дай ми сили да се боря до край. Кой е тамъ? (Влиза слугата заедно съ двама убийци) Иди сега задъ вратата и чакай тамъ, докато те извикамъ. (Слугата излиза.) Струва ми се, че говорихме вчера съ васъ?

Първиятъ убиецъ. Да, тѣй бѣше, Ваше Величество.

Макбетъ. Добре тогава, а вие обмислихте ли това, което ви казахъ? Знайте, че той именно ви потискаше въ миналото, а не азъ, невинния, както вий мислѣхте. Азъ ви посочихъ, въ нашия разговоръ, какъ сте били мамени, какъ сж ви пречили, какъ сж ви потискали, кои сж били орждията, и кой е стоялъ задъ тѣхъ, така, че и най-простия би казалъ: „Това е дѣло на Банко“

Първиятъ убиецъ. Да, вие ни обяснихте това.

Макбетъ. Да, обяснихъ ви, и ви казахъ още нѣщо, което ще бжде предметъ на сегашния ни разговоръ. Мислите ли, че вашето търпение трѣбва да бжде толкова голѣмо, че да оставите това така и за въ бждеще? Светии ли сте вие, та да се молите за този човѣкъ и за неговото потомство, когато неговата ржка ви премаза до земята и ви превърна въ просеци за винаги?

Първиятъ убиецъ. Ние сме хора, господарю!

Макбетъ. Да, въ списъцитѣ вие минавате за хора, както хрѣткитѣ, копоитѣ, булдозитѣ и овчарскитѣ кучета се наричатъ съ едно име „кучета“. Ала въ списъка на качества се различаватъ: бързо, спокойно, умно, домашно, ловджийско куче — всѣко

споредъ способноститѣ, които щедрата природа е вложила въ него, получава своето име, което го отличава отъ другитѣ. Сжщото нѣщо е съ хората. И сега, ако вий имате известно достойнство, ако не сте най-последнитѣ отъ хората, кажете ми, и азъ ще ви възложя това дѣло, чието изпълнение ще унищожи неприятеля ви и ще ви спечели завинаги нашето благоволение и нашата любовъ. Защото, докато той живѣе, нашето здраве ще линѣе, и само смъртта му ще ни излѣкува.

Вториятъ убиецъ. Азъ, господарю, съмъ човѣкъ, когото подлитѣ удари и изпитанията на живота сж озлобили дотолкова, че съмъ готовъ на всичко, само и само да си отмъстя.

Първиятъ убиецъ. А азъ съмъ човѣкъ дотолкова смазанъ отъ нещастията и отъ несправедливостта на сждбата, че съмъ готовъ всѣки моментъ да рискувамъ живота си, за да го подобря или пъкъ да го изгубя напълно.

Макбетъ. Вий и двамата знаете, че Банко бѣше вашъ врагъ.

Вториятъ убиецъ. Това е вѣрно, господарю.

Макбетъ. Той е и мой врагъ, и то такъвъ страшенъ врагъ, че всѣки моментъ отъ неговия животъ отравя моето спокойствие и ме заплашва сериозно. Разбира се, азъ мога съ чиста съвестъ да го очистя отъ свѣта предъ очитѣ на всички, но заради нѣкои приятели, които сж мои и негови, и чиято привързаностъ азъ не искамъ да изгубя, решихъ да прибѣгна до вашата помощъ. Трѣбва да прикрия тази работа отъ чужди очи по много важни причини.

Вториятъ убиецъ. Господарю, ний ще изпълнимъ всичко, което ни заповѣдате.

Първиятъ убиецъ. Даже ако живота ни. . .

Макбетъ. Вашата смѣлость се вижда въ очитѣ ви. Въ течение на единъ часъ азъ ще ви покажа кжде да се скриете. Но погрижете се да не

пропуснете момента, защото тази вечерь трѣбва да се свърши съ него. И нека това да не бжде блиско до двореца, за да не падне съмнението върху менъ. Сжщо — за да се свърши всичко наздраво, ще трѣбва заедно съ Банко да загине и неговия синъ Флинсъ, който го придружава. Неговото отсѣствие ми е не по-малко необходимо, отъ това на баща му. Нека и той сподѣли участъта на баща си въ тоя тъменъ часъ. Сега оставямъ ви да решите сами. Ще се върна следъ малко.

Двамата убийци. Ний сме решили, господарю!

Макбетъ. Ще ви повикамъ скоро. Чакайте вжтре въ двореца. (Убийцитѣ излизатъ) Решено е вече! Банко, ако на твоята душа е писано да отиде на небето, тя ще отиде тамъ още тази ноць. (Излиза)

ВТОРА СЦЕНА

Друга стая въ двореца. Влизатъ Леди^{ма} Макбетъ и единъ
[слуга.

Леди Макбетъ. Банко излѣзе ли отъ двореца?
Слугата. Да, но ще се върне тази вечерь.

Леди Макбетъ. Съобщи на краля, че искамъ да му кажа нѣщо.

Слугата Слушамъ (Излиза.)

Леди Макбетъ. Нищо не е спечелено, всичко е загубено, когато ний постигаме желаніята си, безъ тѣ да ни донесатъ спокойствие и щастие. По-добре е да бждемъ на мѣстото на погубения, отколкото, чрезъ неговото погубване, да живѣмъ въ вѣчно безпокойство. (Влиза Макбетъ) Какво има, господарю? Защо се усамотявашъ, оставайки насаме съ мрачнитѣ мисли, които трѣбваше да умратъ заедно съ този, за когото се отнасятъ? Това, за което нѣма лѣкъ, трѣбва да се забрави. Извършеното е извършено.

Макбетъ. Ние само ранихме змията, но не я убихме. Раната ѝ ще зарастне, тя ще оздравѣе и ние, въ безсилната си злоба, ще бждемъ отново изложени на нейнитѣ збжи. Но не! По добре всичко да се разруши, да изчезнатъ и двата свѣта, отъ колкото да ядемъ съ страхъ хлѣба си и да спимъ подъ гнета на страшни видения, посещаващи ни всѣка нощъ. По-добре би било да сме на мѣстото на убития, когото ний изпратихме въ вѣченъ покой, за да придобиемъ неговото положение, отколкото да живѣемъ въ вѣчни терзания. Дънканъ е въ гроба. Следъ бурята на живота, той е вече спокоенъ. Измѣната направи това, което можеше. Сега нито ножъ, нито отрова, нито вжтрешни съзаклятия, нито външни нападения ще го засѣгнатъ.

Леди Макбетъ. Ела! Мой мили господарю! Успокой мрачния си погледъ! Бжди веселъ и любезенъ предъ гоститѣ тази вечеръ.

Макбетъ. Така ще направя, мила! Но, моля ти се, бжди и ти такава. Покажи се внимателна къмъ Банко. Поласкай го съ погледи и съ думи. Ние сме още несигурни и затова трѣбва да се кълемъ въ потокъ отъ ласкателства и да презърнемъ лицата си въ маски, скриващи това, което е въ сърдцето ни.

Леди Макбетъ. Не мисли за това.

Макбетъ. О! Скъпа съпруго, душата ми е изпълнена съ скорпиони. Ти знаешъ, че Банко и синъ му сж още живи.

Леди Макбетъ. Но тѣ не сж безсмъртни.

Макбетъ. Да, и въ това е утехата ми. Тѣ могатъ да бждатъ премахнати. Но ти бжди радостна. Преди още прилепа да извърши своето лѣтене надъ манастирскитѣ стени, преди още рогатиятъ бръмбаръ да отговори на зова на черната Хеката съ своя приспиващъ звънъ, ще бжде извършено страшно дѣло.

Леди Макбетъ. Какво ще бжде то?

Макбетъ. Бжди невинна въ незнанието си, мила,

докато дойде време да похвалишъ станалото. Ела, о, тъмна нощъ, притвори нежнитѣ очи на състрада- телния день и съ невидима, кървава ржка унищо- жи, разкъсай на части мощната верига, която ско- вава духа ми. Свѣтлината на деня угасва и гар- вантътъ се отправя вече къмъ своето горско скри- валище. Добритѣ създания на деня отпадатъ и за- спиватъ, докато чернитѣ деца на нощъта тръгватъ да дирятъ плячката си. Ти се чудишъ на моитѣ думи? Бъди спокойна! Нѣщата, започнати съ зло, могатъ да бждатъ закрепени само чрезъ зло. И тъй, моля те, ела съ менъ. (Излиза.)

ТРЕТА СЦЕНА

Паркъ, който води къмъ вратитѣ на двореца. Влизатъ трима убийци.

Първиятъ убиецъ. Но кой ти каза да се присъединишъ къмъ насъ?

Третиятъ убиецъ. Макбетъ

Вториятъ убиецъ. Не трѣбва да се съмня- вате въ него, защото виждаме, че той знае добре всичко, което трѣбва да се направи.

Първиятъ убиецъ. Тогава остани съ насъ. Западтъ още свѣтлѣе съ последнитѣ лъчи на деня. Сега закъснѣлиятъ пѣтникъ бърза да стигне до желаното убежище. Скоро ще дойде този, кого- то ний чакаме.

Третия убиецъ Слушайте! Тропотъ отъ коне.

Банко. (Задъ сцената) Хей, дайте свѣтлина!

Вториятъ убиецъ, Той е! Останалитѣ, които не ни трѣбватъ, сж вече въ двореца.

Първиятъ убиецъ. Конетѣ отиватъ на друга страна.

Третиятъ убиецъ. Около една миля. Но това

винаги става тъй: всички отиватъ пѣшъ отъ тукъ до вратитѣ на двореца.

Вториятъ убиецъ. Свѣтлина, свѣтлина!

Третия убиецъ. Той е.

Първия убиецъ. Готови!

Влизатъ Банко и Флинсъ, носещъ факель.

Банко. Тази нощъ ще вали.

Първиятъ убиецъ. Нека вали!

Нахвърлятъ се върху Банко.

Банко. Предателство! Бѣгай, Флинсъ, бѣгай, бѣгай, бѣгай! Ти ще отмъстишъ! О, злодеи! (Умира. Флинсъ избѣгва.)

Третиятъ убиецъ. Кой угаси свѣтлината?

Първиятъ убиецъ. Не трѣбваше ли?

Третиятъ убиецъ. Само единия е убитъ. Синътъ избѣга.

Вториятъ убиецъ. Изгубихме най-добрата частъ отъ нашето дѣло.

Първиятъ убиецъ. Да отидемъ и да съобщимъ какво сме направили. (Излизатъ.)

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

Приемна зала въ двореца. Трапезата е сложена. Влизатъ Макбетъ, Леди Макбетъ, Росъ, Леноксъ, Лордове и свита.

Макбетъ. Вий знаете мѣстата си. Седнете! Приветствувамъ ви съ добре дошли!

Лордоветѣ. Благодаримъ, Ваше Величество!

Макбетъ. Ние ще бждемъ между васъ, като скромень домакинъ. Нашата домакиня остава на трона си, но въ подходящия моментъ ще ѝ изпросимъ нейнитѣ приветствия.

Леди Макбетъ. Господарю, изкажете ги вие, вмѣсто менъ, на всички наши приятели, защото мое-то сърдце ги е приветствувало вече.

Макбетъ. Чуй, тѣ ти отговарятъ съ сърдечни тѣ си благодарности. Всички мѣста сж заети. Ний ще седнемъ тукъ, на срѣдата. (На вратата се показва първиятъ убиецъ.) Бждете весели и радостни. Сега ние ще приемъ отъ чашата, която обикаля цѣлата маса. (Отива при убиеца.) — На лицето ти има кръвъ.

Убиецътъ. Тя е отъ Банко.

Макбетъ. По-добре тя да е на лицето ти, отколкото въ него. Свърши ли се?

Убиецътъ. Господарю, гърлото му е прерѣзано. Азъ направихъ това.

Макбетъ. Ти си най-добриятъ главорѣзъ. Но и този е добъръ, който е направилъ сжщото съ Флинсъ. А ако ти си направилъ и това, тогава нѣмашъ равенъ на себе си.

Убиецътъ. Великий господарю, Флинсъ успѣ да избѣга.

Макбетъ. Болестъта ми пакъ идва. А бѣхъ вече оздравѣлъ. Чувствувахъ се твърдъ като мраморъ, здравъ като скала, лекъ и свободенъ като въздуха! Сега съмъ пакъ смазанъ, притѣсненъ, свързанъ, завладѣнъ отъ безпокойство и страхъ. Но поне съ Банко свърши ли се?

Убиецътъ. Да, господарю! Спокойно лежи въ единъ трапъ, съ двадесетъ зеещи рани на главата си, отъ които и най-малката е смъртоносна.

Макбетъ. Благодаря за това. Значи, старата змия лежи тамъ. Червеятъ, който се изплѣзна, за сега е безъ жби, но ще дойде време, когато той ще стане отровенъ. Сега иди си. Утре ще се видимъ пакъ. (Убиецътъ излиза.)

Леди Макбетъ. Господарю, вие забравихте гоститѣ. Пирътъ е изгубенъ, когато въ всѣки моментъ не се засвидетелствува, че той се дава отъ сърдце. Човѣкъ най-удобно се храни у дома си. Но когато сме на гости, най-важната подправка на яденето е вежливостъта на домакина. Безъ това срѣщата е мжчителна.

Макбетъ. Това е вѣрно, мила! Сега нека доброто смилане да придружава вашия апетитъ, а здравето — и дветѣ.

Леноксъ. Ще благоволи ли господаря да седне ?
(Явява се духътъ на Банко и сѣда на Макбетовото мѣсто.)

Макбетъ. Ако присѣдствуваше тукъ и Банко, бихъ могълъ да кажа че тукъ е събранъ цвѣта на нашата страна. Дано причината за това е по-скоро недостатъчна любезность, отколкото нѣкакво нещастие.

Росъ. Той не сдържа обещанието си, господарю. Ваше Величество нѣма ли да ни направите честь да седнете ?

Макбетъ. Всички мѣста сж заети.

Леноксъ. Тукъ има едно мѣсто запазено за васъ, господарю.

Макбетъ. Кжде ?

Леноксъ. Тукъ, господарю. Но какво ви смущава, Ваше Величество ?

Макбетъ. Кой отъ васъ направи това ?

Лордоветѣ. Какво, господарю ?

Макбетъ. Ти не можешъ да обвинявашъ мене за това. Защо разтърсвашъ срѣщу мене окървавенитѣ си коси ?

Росъ. Господа, станете. Негово Величество е зло.

Леди Макбетъ. Седнете, благородници ! Това се случва често на господаря, още отъ неговото детинство. Моля, останете на мѣстата си. Припадъкътъ е времененъ, той ей сега ще мине. Недейте го гледа, защото това ще го раздразни и ще увеличи страданието му. Хранете се и не му обръщайте внимание (На Макбета.) Ти мжжъ ли си ?

Макбетъ. Да, и смѣлъ мжжъ, който не се страхува да гледа дори и това, което ужасява дявола.

Леди Макбетъ. Измислици ! Това е творение на твоя собственъ страхъ — сжщо като оня призраченъ мечъ, който те водилъ къмъ Дънкана. О ! тѣзи гримаси и стрѣскания, пародия на истински

страхъ! Тѣ биха прилягали повече на една баба, която зиме, при огнището, разправя страшни приказки на внуцитѣ си. Но това е странно! Защо правишъ тия гримаси? Та предъ тебъ има само единъ столъ!

Макбетъ. Моля те, погледни тамъ! Ето го, ето го! — Но какво искашъ? Та какво ме е грижа менъ? Щомъ можешъ да кимашъ, тогава говори! Ако гробоветѣ изхвърлятъ мъртвитѣ си, то тогава стомаситѣ на орлитѣ трѣбва да станатъ гробове за хората. (Духътъ на Банко излиза.)

Леди Макбетъ. Какво, ти съвсемъ загуби ума си?

Макбетъ. Сигуренъ съмъ, че го видѣхъ, както съмъ сигуренъ въ това, че сега стоя тукъ.

Леди Макбетъ. Фу! Какъвъ срамъ!

Макбетъ. Убийства сж ставали винаги, преди човѣшкитѣ нрави да бждатъ облагородени отъ времето и законитѣ. Нѣкога сж вършени най-страшни убийства, но тогава, следъ, като черепа на нѣкого е билъ прѣснатъ, съ това се свършвало всичко. А сега мъртавецитѣ ставатъ дори и съ двадесетъ рани на главата си и заематъ нашитѣ мѣста. Това е по-чудно отколкото самото убийство.

Леди Макбетъ. Господарю, гоститѣ ви чакатъ!

Макбетъ. Забравихъ. . . Не обръщайте внимание на това, благородни мои приятели. Азъ страдамъ отъ една странна болестъ, съ която домашнитѣ ми отдавна сж свикнали. Да приемъ за приятелството и за здравето на всички. Ето, азъ сѣдамъ. Дайте ми вино. Налейте до горе чашата. Пия за здравето на всички гости, а сжщо и за нашия скжпъ приятелъ Банко, който сега отсѣтствува. Колко съжалявамъ, че той не е между насъ! Пия за всички и за него!

Лордоветѣ. Благодаримъ ви: приемъ за вашето здраве.

(Духътъ на Банко се явява отново.)

Макбетъ. Иди си! Махни се отъ очитѣ ми!

Нека земята те погълне! Коститѣ ти сж изсъхнали, кръвѣта ти е изстинала, очитѣ ти сж изгубили сила-та да виждатѣ!

Леди Макбетъ. Смѣтайте това за нѣщо обикновено, мили гости. Нищо повече. Жалко, обаче, че настроението за вечерята ни е развалено.

Макбетъ. Готовъ съмъ на всичко, което човѣкъ може да направи. Яви ми се като свирепа руска мечка, като разяренъ носорогъ, като хиркански тигъръ; яви се въ какъвто щѣшѣ образъ, само не съ този, и моитѣ здрави нерви нѣма да трепнатѣ! Съживи се и ме призови на бой въ пустинята. Ако се уплаша и избѣгамъ, наречи ме детска кукла. Махай се, ужасна сѣнко! Лъжливо привидение, махай се! (Духътъ изчезва) Така! Щомъ изчезне, азъ отново ставамъ мжжъ! Седнете, моля!

Леди Макбетъ. Ти прокуди веселието, развали настроението ни съ страннитѣ си дѣла.

Макбетъ. Но възможно ли е тия нѣща да не извикватъ нашето удивление, връхлитайки ни внезапно, като лѣтенъ облакъ? Вий отново ме карате да излизамъ вѣнъ отъ себе си, като си помисля, че можете да гледате такива гледки, безъ да измѣните цвѣта на лицето си, докато азъ бледнѣя отъ страхъ.

Росъ. Какви гледки, господарю?

Леди Макбетъ. Не говорете, моля. Той е все по-зле и по-зле. Въпроситѣ го дразнятѣ И тъй, лека нощъ! При излизане не спазвайте чина си, но излѣзте веднага.

Ленокъ. Лека нощъ. Пожелаваме здраве на Негово Величество.

Леди Макбетъ. Лека нощъ на всички! (Излизатъ всички, съ изключение на Макбетъ и Леди Макбетъ.)

Макбетъ. Трѣбва да се лѣе още кръвъ. Казватъ, че кръвѣта изисквала кръвъ. Случвало се е камънитѣ да се раздвижатъ и дърветата да про-

говорятъ. Магесници и тѣзи, които познаватъ скритата връзка между нѣщата, сж разкривали ли съ помощта на свраки, гарвани и бухали кървавитѣ тайни на хората. Кое сме време на нощта?

Леди Макбетъ. Скоро ще се съмне.

Макдъфъ. Какво ще кажешъ за това, че Макдъфъ отказва да дойде на нашия празникъ?

Леди Макбетъ. Пратихте ли да го поканятъ, господарю?

Макбетъ. Научихъ по околень пжть отговора му. Но ще го поканя пакъ. Въ дома на всѣки единъ отъ тѣхъ азъ имамъ свои хора. Утре рано ще отида при вещицитѣ. Тѣ трѣбва да ми кажатъ още нѣщо. Защото сега азъ съмъ решилъ да узная найлошото чрезъ най-лошитѣ срѣдства. Ще премахна всички прѣчки по моя пжть. Азъ нагазихъ така дълбоко въ кръвта, че ако искамъ да спра, връщането назадъ ще бжде сжщо така трудно, както и отиването напредъ. Странни мисли се въртятъ въ главата ми и се стремятъ къмъ ржцетѣ ми — тѣ трѣбва да бждатъ изпълнени веднага. За обмисляне нѣма време.

Леди Макбетъ. Ти имашъ нужда отъ най-необходимото — съня.

Макбетъ. Тогава да спимъ! Моята странность и самозабравяне сж плодъ на неопитность. Не сме свикнали още. Нуженъ е суровъ опитъ. (Излизатъ)

ПЕТА СЦЕНА

Поле. Гръмотевици. Влизатъ тритѣ вещици и Хеката

Първа вещица. Какво ти е, Хеката? Ти изглеждашъ сърдита!

Хеката. Нѣмамъ ли азъ право, дръзки и безсрамни сжщества? Какъ се усмѣлихте вий, безъ мое знание, да влизате въ тайни съглашения съ

Макбета по въпроси за смърть и убийства? А азъ, владетелката на тайнитъ и първомайсторката на всички злини, да не взема участие въ това дѣло, за да покажа славата на нашето изкуство? И, най-лошото отъ всичко е това, че, каквото сте направили, направили сте го за единъ твърдоглавецъ, яростень и упоритъ, който, както и всички други, ви търси само за собствения си интересъ. Сега изправете грѣшката си. Елате утре рано сутринята и ме намѣрете въ пещерата на Ахеронъ. Той ще дойде тамъ да узнае своята сѣдба. Пригответе вашитъ съдове, вашитъ чарове и заклинания и всичко, което е необходимо. Азъ ще бѣда въ въздуха. Тази нощъ ще участвувамъ въ извършването на едно страшно и фатално дѣло. Една важна работа трѣбва да бѣде свършена утре преди обѣдъ: на лунния рогъ ви си една капка гѣста мжгла. Азъ ще я хвана, преди да падне на земята и, дестилирана чрезъ магични срѣдства, тя ще предизвика фантастични видения, които, чрезъ силата на илюзията, ще увлекатъ Макбета къмъ неговата гибель. Той ще отрече сѣдбата, ще презре смъртъта и ще положи своитъ надежди отвѣдъ всѣка мждрость, милость и страхъ. А всички вий знаете, че сигурността е най-голѣмия врагъ на смъртнитъ. (Чува се музика и пѣние) „Ела, ела“. . . Ето, викатъ ме! Моятъ малъкъ духъ е седналъ на този черенъ облакъ и ме чака. (Излиза.)

Първата вещица. Да вървимъ, да побързаеме. Тя скоро ще се върне. (Излизатъ)

ШЕСТА СЦЕНА.

Форесъ. Зала въ двореца. Влизатъ Леноксъ и единъ лордъ.

Леноксъ. По-рано азъ ви казахъ нѣщо, но сега бихме могли да продължимъ, при условие, че, всичко ще си остане между насъ. Макбетъ оплак-

ваше Дънкана — естествено, той бѣше умрѣлъ. Храбриятъ Банко се разхождалъ твърде късно, и, ако обичате, можете да кажете, че синъ му го е убилъ, защото наистина Флинсъ избѣга. Но кой го кара да се разхожда толкова късно! А какво по ужасно и по-страшно отъ отцеубийството извършено отъ Малколмъ и Доналбайнъ? Какво чудовищно престъпление! И колко много то наскърби Макбета! Не насѣче ли той веднага съ сабята си, въ припадъка на благородния си гнѣвъ, двамата виновни, които бѣха завладѣни отъ виното и отъ съня? Не е ли това едно благородно дѣло? Да, и то много добре замислено, защото кой не би се възмутилъ да слуша, когато тѣ отричатъ стореното злодѣяние? И тъй, вижда се, че той много добре е схваналъ нѣщата, и азъ мисля, че ако синоветѣ на Дънкана паднѣха въ ржцетѣ му, нѣщо, което небето едва ли ще позволи, тѣ щѣха да разбератъ какво значи да убиешъ баща си. Сжщото се отнася и за Флинса. Но... по-добре е да мълчимъ! Защото чувамъ, че заради нѣколко души, и защото отказалъ да дойде на празника на тиранина, Макдѣфъ е падналъ въ немилость. Знаете ли, съръ, кжде е той сега?

Лордътъ. Синътъ на Дънкана, комуто по право принадлежи наследството на всичкитѣ му бащини земи, живѣе въ английския дворъ и е приетъ отъ благочестивия Едуардъ съ такива почести, че неблагоприятието на сждбата съ нищо не е намалило престижа, който той има по своя санъ. Тамъ именно е избѣгалъ Макдѣфъ, за да моли светия кралъ да му помогне да подигне Нортумберландъ и войнствения Сивардъ, та съ негова помощъ и Божието благоволение да можемъ спокойно да ядемъ хлѣба си, спокойно да спимъ ноше, да нѣма вече окървавенитѣ ножове на нашитѣ празници и срещи, свободно да си отдаваме почитъ и свободно да приемаме почититѣ отъ другитѣ—нѣща, които до сега нѣмахме.

И слуха за това е толкова раздразнилъ краля, че сега той се готви за война.

Леноксъ. Не повика ли той Макдъфа?

Лордътъ. Повика го. Но той му отговори съ решително „Не!“ Мрачниятъ пратеникъ му обърналъ грѣбъ и промърморалъ нѣщо, като да казалъ: „Ще дойде време, когато ще съжелявашъ за тоя си отговоръ“.

Леноксъ. И това трѣбва да го научи да бжде предпазливъ—да се държи толкова надалечъ, колкото мждростъта го изисква. Нека ангелъ небесенъ прилети въ английския дворъ и занесе тамъ неговото известие, преди още той да стигне тамъ, та Божието благословение отново да се върне върху нашата измжчена страна, потискана отъ проклета ржка.

Лордътъ. Моитѣ молитви ще го съпровождатъ!
(Излизатъ.)

ЧЕТВЪРТО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА.

Пещера. Въ срѣдата единъ врящъ котелъ. Гръмотевици. Влизатъ тритѣ вещици.

Първа вещица. Три пѣти измяука пѣстрата котка.

Втора вещица. Три пѣти и още веднѣжъ изписка таралежѣтъ.

Трета вещица. Духѣтъ извика: „Време е, време е!“

Първа вещица. Около котела всички се въртете. Вжтре отровата хвърлете. Черна жаба, тридесетъ и единъ дни и нощи подѣ студенъ камѣкъ спала, ще те изпълни съсъ страшна отрова. Нека тя първа въ котела заври!

Всички:

Удвоете, удвоете трудъ и грижи!

Огънѣтъ да гори, котелѣтъ да кипи!

Втора вещица. Кѣсъ отѣ блатна змия вѣвъ котела ври ли ври; око отѣ гущерѣ и кракъ отѣ жаба, пухѣ отѣ прилепѣ, езикѣ отѣ куче, змийско жило и крило отѣ бухалѣ, за страшна магия, това адско питие, вѣвъ котела ври и кипи.

Всички:

Удвоете, удвоете трудъ и грижи!

Огънѣтъ да гори, котелѣтъ да кипи!

Трета вещица. Люспа отѣ драконѣ, вѣлчи зжбѣ, мумия отѣ вещица, гърло и стомахѣ отѣ свирепа акула, коренѣ отѣ бучинишѣ, изкопанѣ нощемѣ; черенѣ дробѣ отѣ богохулникѣ-евреинѣ, козя жлѣчка и клончета отѣ тисѣ, откжснати презѣ лунно затѣмнение, носѣ отѣ турчинѣ, устни отѣ татаринѣ, прѣстѣ

отъ новородено бебе, захвърлено отъ престъпница майка, направете смѣсъта гъста и лепкава, най-последно прибавете и черва отъ тигъръ, за да се попълни състава на нашия котелъ.

Всички: Удвоете, удвоете трудъ и грижи!

Огънятъ да гори, котелътъ да кипи!

Втора вещица. Да изстудимъ всичко съ маймунска кръвъ, и магията е готова. (Влиза Хеката).

Хекота. О! Похвалявамъ ви за вашитѣ грижи. Всѣка отъ васъ ще получи своя дѣлъ отъ печалбата. А сега пѣйте и играйте всички около котела, за да омагьосате всичко, което е вътрѣ. (Излиза)

Втора вещица. Усещамъ по сърбежа на прѣститѣ ми, че нѣщо зло се приближава. Който и да си ти, който хлопашъ, отвори! (Влиза Макбетъ)

Макбетъ. Е, какъ сте, тайни, черни, сръднощни вещици? Какво правите?

Всички. Това, което правимъ, нѣма име.

Макбетъ. Заклевамъ ви въ вашето изкуство, по какъвто и начинъ да сте го придобили — отговорете ми! Дори ако отговора ви повдигне урагани срещу черквитѣ; дори ако пѣнливитѣ вълни залѣятъ и потопятъ корабитѣ; дори ако житото изсъхне и дърветата бждатъ изтрѣгнати отъ земята; дори ако дворци и пирамиди се сравнятъ съ основитѣ си; дори ако животътъ на цѣлата вселена трѣбва да изгасне, и самото разрушение да се почувствува изморено — пакъ ми отговорете на това, което ви питамъ,

Първа вещица. Говори!

Втора вещица. Питай!

Трета вещица. Ще ти отговоримъ.

Първа вещица. Кажу ми, отъ насъ ли искашъ да чуешъ отговора, или отъ тия, които стоятъ надъ насъ?

Макбетъ. Извикайте ги, искамъ да ги видя.

Първа вещица. Налейте кръвъ отъ свиня, която е изяла сама деветѣтъ си рожби и масъ, събирана отъ бесилката на убиецъ. Сложете ги въ огъня.

Всички. Ела, отгоре или отдолу. Покажи себе

си и изкуството си! (Гръмотевици. Появява се призракъ въ форма на глава съ шлемъ.)

Макбетъ. Кажи ми, незнайна сило. . .

Първа вещица. Той знае твоитѣ мисли. Слушай думитѣ му, но не говори нищо

Първиятъ призракъ. Макбете! Макбете! Макбете! Пази се отъ Макдѣфа! Пази се отъ Файфския танъ. Освободи ме! Стига! (Изчезва)

Макбетъ. Който и да си, благодаря за съобщението ти. Ти засѣгна точно моя страхъ. Но още една дума.

Първа вещица. Не трѣбва да му се заповѣдва. Ето идва другъ, по-силенъ отъ първия. (Гръмотевица. Явява се втория призракъ, въ форма на окървавено дете.)

Вториятъ призракъ. Макбете! Макбете! Макбете!

Макбетъ. Ако имахъ три уши и съ тритѣ бихъ слушалъ.

Вториятъ призракъ. Бжди жестокъ, смѣлъ и решителенъ. Надсмивай се презрително надъ човѣшката сила, защото никой, роденъ отъ жена, не ще ти повреди (Изчезва)

Макбетъ. Тогава живѣй, Макдѣфе! Какво има да се страхувамъ отъ тебъ? Но азъ ще си осигуря двойна безопасность и ще взема залогъ отъ съдбата. Ти нѣма да живѣешъ. И тогава азъ ще мога да кажа на бледния страхъ, че той е лъжець. (Гръмотевица. Явява се призракъ въ форма на дете съ корона на главата и клонче въ ржка.) Кой е този, който се явява като кралски наследникъ и чието чело е увенчано съ кралска корона?

Всички. Слушай, но не говори нищо!

Третиятъ призракъ. Бжди гордъ и безстрашенъ като лъвъ, и не се страхувай отъ тѣзи, които недоволствуватъ и заговорничатъ противъ тебе. Макбетъ не ще бжде победенъ никога, докато голѣмата

Бирнамска гора не тръгне напредъ къмъ Дънзи-
нанския хълмъ. (Изчезва)

Макбетъ. Това никога не ще бжде. Кой може да помръдне гората, да заповѣда на дървото да изтръгне дълбокия си коренъ отъ земята? Приятни предсказания! Да! Бунтовниците не ще могатъ да вдигнатъ глава, докато Бирнамската гора не се придвижи напредъ. И Макбетъ, въ своето величие, ще доживѣе до естествената си смъртъ и ще плати съ последното си издихание своя дългъ къмъ смъртната човѣшка природа. Но все пакъ сърдцето ми тръпне отъ желанието да узнае още нѣщо. Кажете ми — ако твоео знание може да отиде до тамъ — ще царуватъ ли нѣкога потомците на Банко въ тази страна?

Всички. Не искай да узнаешъ повече!

Макбетъ. Азъ искамъ да бжда задоволенъ! Ако ми откажете това, вѣчно проклятие ще падне върху васъ. Кажете ми! Но защо потъва котелтъ? И какъвъ е този шумъ? (Чува се музика отъ хобои.)

Първа вещица. Явете се!

Втора вещица. Явете се!

Трета вещица. Явете се!

Всички. Явете се предъ очите му и огорчете сърдцето му! Като сѣнки се явете, като сѣнки изчезнете! (Появяватъ се осемъ крале, които вървятъ) единъ следъ другъ. Последниятъ отъ тѣхъ държи въ ржката си огледало. Следъ тѣхъ върви духътъ на Банко)

Макбетъ. Ти приличашъ много на духа на Банко. Махай се! Не мога да гледамъ твоята корона! И ти, чието чело е сжщо така украсено съ златна верига, твоите коси сж подобни на косите на първия. Третиятъ прилича на тѣзи, които го предшествуваха.— Мръсни вещици, защо ми показвате всичко това? Четвърти? Но нима тази редица ще се точи до сждния день? Още единъ?... А този е вече седми! Не желая повече да гледамъ! Но ето че се явява и осми, съ огледало въ ржка, въ

което виждамъ още много други. Нѣкои отъ тѣхъ носятъ двойни корони и тройни скиптри. Ужасна гледка! Сега азъ виждамъ, че това е истина, защото окървавениятъ Банко ми се усмихва и ми ги сочи като свои. Какво, не е ли тѣй?

Първа вещица. Да, това е истина! Но защо Макбетъ е толкова смутенъ? Елате, сестри, нека го развеселимъ и да го запознаемъ съ нашитѣ най-приятни удоволствия. Азъ ще омагьосамъ въздуха да звучи, а вий танцуйте въ кръгъ нашия танецъ. Нека този великъ кралъ да признае, че сме го приели съ всички почести, които заслужава. (Музика. Вещицитѣ танцуватъ и следъ това изчезватъ.)

Макбетъ. Кжде сж тѣ? Изчезнаха! Нека тоя нещастенъ часъ бжде отбелязанъ като проклетъ въ календаря!— Влѣзъ ти, който стоишъ отвънъ! (Влиза Леноксъ.)

Леноксъ. Какво желае Ваше Величество?

Макбетъ. Виде ли вещицитѣ?

Леноксъ. Не, господарю.

Макбетъ. Не минаха ли покрай тебъ?

Леноксъ. Не, не сж минавали, господарю.

Макбетъ. Отровенъ да бжде въздухътъ, презъ който тѣ минаватъ, и проклети да сж всички, които имъ вѣрватъ! Чухъ тропотъ отъ коне. Кой пристига?

Леноксъ. Конници, господарю, които донесоха новината, че Макдъфъ избѣгалъ въ Англия.

Макбетъ. Избѣгалъ въ Англия?

Леноксъ. Да, господарю!

Макбетъ. О, време, ти изпревари моитѣ страшни планове! Хвърчащето желание никога не може да се достигне, ако не е придружено съ дѣло. Отъ днесъ нататъкъ първитѣ рожби на сърдцето ми ще бждатъ първи рожби и на ржката ми. И дори сега, за да увѣнчая мислитѣ си съ дѣло, азъ ще извърша веднага намисленото. Ще нападна замъка на Макдъфъ и ще заема Файфъ. Ще прекарамъ подъ острието на ножа жена му, децата му и всич-

ки, които иматъ нещастieto да принадлежатъ къмъ неговия родъ. Това не е хвалба на глупецъ. Ще изпълня намисленото, преди още желанието ми да изстине. Стига толкова видения! (На Леноксъ, Гдe сж пратеницитѣ? Заведи ме при тѣхъ. (Излизатъ)

ВТОРА СЦЕНА

Замъкътъ на Макдъфъ въ Файфъ. Влизатъ леди Макдъфъ, нейниятъ синъ и Росъ.

Леди Макдъфъ. Какво е направилъ той, та да бѣга отъ страната?

Росъ. Трѣбва да имате търпение, госпожо.

Леди Макдъфъ. А той го нѣмаше. Неговото бѣгство е лудостъ. Ако не дѣлата ни, то страхътъ ще ни направи предатели.

Росъ. Вий не знаете дали страхътъ или мждростъта го е накарала да направи това.

Леди Макдъфъ. Мждростъ! Да изостави жена си, да изостави децата си, имота си и титлитѣ си тамъ, отъ гдето той бѣга? Той не ни обича, той е лишенъ отъ най-естественото чувство къмъ близкитѣ си. Бедното мушитрънче—най-малката отъ птицитѣ—се бори съ бухала за малкитѣ си. Причината за бѣгството му е страхътъ, а съвсемъ не любовъта. А за мждростъ не може и да се говори тамъ, гдето направеното противоречи на всѣки разумъ.

Росъ. Драга лельо, моля те, успокой се. Твоя съпругъ е благороденъ, мждъръ, справедливъ и най-добре познава опасноститѣ на момента. Не смѣя да говоря повече. Лоши времена настанаха, когато можемъ да бждемъ предатели, безъ да съзнаваме това, когато се страхуваме отъ мълвата, безъ да знаемъ коя е причината за нашия страхъ, и се движимъ безъ посока по бурно, развълнувано море. За сега до виждане. Азъ скоро ще дойда пакъ. Злото е дошло до крайния си предѣлъ, затова то трѣбва вече да се свърши и нѣщата да се възвърнатъ въ предиш-

ното си състояние. (На детето) Богъ да те пази, мило дете!

Леди Макдъфъ. Той има баща, и все пакъ е сираче.

Росъ. Каква глупостъ правя като стоя още. Това би могло да ми навлече немилостъ, а на васъ голъми неприятности. До виждане. (Излиза.)

Леди Макдъфъ. Дете мое, баща ти е умрълъ. Какво ще правишъ ти сега? Какъ ще живѣешъ?

Синътъ. Както живѣятъ птицитѣ, майко!

Леди Макдъфъ. Какъ? Съ червейчета и мухи ли?

Синътъ. Ще живѣя съ каквото намѣря — това искахъ да кажа. Така живѣятъ птицитѣ.

Леди Макдъфъ. Бедно мое птиченце, ти никога не си се страхувало отъ примки и клетки.

Синътъ. Защо да се страхувамъ, майко? Тѣ не сж поставени за беднитѣ птички. Каквото и да казвашъ, баща ми не е умрълъ.

Леди Макдъфъ. Не, умрълъ е. Какъ ще си намеришъ сега баща?

Синътъ. А ти какъ ще си намеришъ съпругъ?

Леди Макдъфъ. О! Азъ мога да си купя двадесетъ отъ пазаря.

Синътъ. Ще ги купишъ, за да ги продадешъ после пакъ, нали?

Леди Макдъфъ. Ти говоришъ духовито, и струва ми се, че това е много за твоята възраст.

Синътъ. Баща ми предателъ ли бѣше майко?

Леди Макдъфъ. Да, такъвъ бѣше.

Синътъ. Какво нѣщо е предателъ?

Леди Макдъфъ. Това е човѣкъ, който лъже и нарушава клетвата си.

Синътъ. И всички ли, които правятъ това, сж предатели?

Леди Макдъфъ. Всѣки, който прави това, е предателъ и трѣбва да бжде обесенъ.

Синътъ. А всички ли, които лъжатъ и нарушаватъ клетвата си, трѣбва да бждатъ обесени ?

Леди Макдѣфъ. Всички.

Синътъ. А кой трѣбва да ги обеси ?

Леди Макдѣфъ. Честнитѣ хора.

Синътъ. Тогава лъжцитѣ и клетвопрестѣпниците сж луди, ако се оставятъ да ги обесятъ, защото тѣ сж толова много, че могатъ да набиятъ и да избесятъ всички честни хора.

Леди Макдѣфъ. Богъ да ти е на помощъ, бедно маймунче ! Но кажи ми, какъ ще си намеришъ другъ баща ?

Синътъ. Ако той бѣше умрѣлъ, ти щѣше да плачешъ за него, щомъ не плачешъ, това е добъръ знакъ, че скоро ще имамъ новъ баща.

Леди Макдѣфъ. Бедни ми бърборко, отгдети идатъ на умъ такива ! (Влиза единъ пратеникъ.)

Пратеникътъ. Богъ да ви пази, уважаема леди ! Вие не ме познавате, но на мене е добре известенъ вашия високъ санъ. Смѣтамъ, че голѣма опасностъ ви заплашва въ най-скоро време. Ако желаете да приемете съвета на единъ обикновенъ човѣкъ, не оставайте нито часъ на това мѣсто. Бѣгайте, заедно съ децата. Знамъ, че е много лошо да ви изплаша така, но да не ви предупредя, когато опасността е толкова близко, би било жестоко. Нека небето ви закриля ! Азъ не смѣя да остана повече. (Излиза)

Леди Макдѣфъ. Но защо да бѣгамъ ? Не съмъ сторила никакво зло. Ахъ, да ! Спомнихъ си : азъ живѣя на единъ свѣтъ, гдето да правишъ зло често пжти е похвално, а да правишъ добро понѣкога се смѣта за опасно безумие. Защо тогава уви, си служа съ тая женска логика, казвайки, че не съмъ сторила никакво зло ? (Влизатъ убийци.) Какви сж тия хора ?

Първиятъ убиецъ. Кжде е мжжътъ ти ?

Леди Макдѣфъ. Надявамъ се, че не е на та-

кова проклето мѣсто, гдето могатъ да го срещнатъ хора като тебе.

Първиятъ убиецъ. Той е предателъ.

Синътъ. Лъжешъ, разбойнико!

Първиятъ убиецъ. Какво? И ти ли малко предателско изчадие? (Пробожда го)

Синътъ. Майко, той ме уби! Бѣгай, моля ти се! (Умира. Леди Макдѣфъ бѣга, преследвана отъ убийцитѣ)

ТРЕТА СЦЕНА

Англия. Предъ кралския дворець. Влизатъ Малколмъ и Макдѣфъ.

Малколмъ. Да потърсимъ нѣкое уединено мѣсто, за да излѣземъ мжката на сърдцето си.

Макдѣфъ. По-добре да стиснемъ здраво смъртоносния мечъ и, като честни хора, да полетимъ къмъ потиснатото си отечество. Всѣко ново утро тамъ нови вдовици ридаятъ, нови сираци пищятъ, нови стонове се повдигатъ къмъ небето и то отеква на страданията, като че ли съчувствува на Шотландия.

Малколмъ. Оплаквамъ това, въ което вѣрвамъ. А вѣрвамъ само въ това, което зная. Каквото мога да направя, ще го направя, когато дойде време. Това което вие ми разказахте, може би е вѣрно. Тиранинътъ, чието име наранява езика ми, минаваше нѣкога за честенъ човѣкъ. Вие го обичахте. Той още не ви е направилъ нищо. Азъ съмъ младъ и неопитенъ, и вие бихте могли да спечелите неговото благоволение за моя смѣтка. Мждростъта на хората често принася въ жертва бедното, слабо и невинно агне, за да умилостиви нѣкой разгнѣвенъ Богъ.

Макдѣфъ. Азъ не съмъ предателъ.

Малколмъ. Но Макбетъ е такъвъ. Единъ добъръ и честенъ човѣкъ може да отстѣпи предъ царската заповѣдъ. Въ всѣки случай, азъ ви моля да ме извините. Моитѣ мисли не могатъ да измѣнятъ.

това, което вие сте. Ангелитѣ сж все още свѣтли, макаръ че най-свѣтлиятъ отъ тѣхъ падна. Ако всички низости се облекатъ въ дрехитѣ на добродетельта, все пакъ добродетельта ще си остане такава, каквато си е.

Макдѣфъ. Азъ изгубихъ надеждитѣ си.

Малколмъ. Да, може би точно тамъ, гдето азъ намерихъ съмненията си. Защо тѣй внезапно вий оставихте жена си и децата си, тѣзи най-скѣпи за човѣка сжщества? Защо скжсахте свещенитѣ връзки на любовта? Моля ви — не вземайте съмненията ми за обида. Азъ искамъ преди всичко да бжда сигуренъ. Може би вие сте съвършенно честенъ, каквото и да мисля азъ.

Макдѣфъ. Обливай се въ кърви, бедно мое отечество! Затвърдявай основитѣ си, могща тиранио, защото правдата не смѣе да те срази. Злодействувай безспиръ! Ти си вече озаконена. — Сбогомъ Малколме! Не желая да бжда такъвъ негодникъ, за какъвто ти ме смѣтна, дори ако въ замѣна на това ми дадѣха цѣлото царство на тиранина и всичкитѣ богатства на Изтока.

Малколмъ. Не се обиждайте. Думитѣ ми не означаватъ абсолютно недовѣрие въ васъ. Зная, че родината ни пѣшка подъ тежко робство. Потънала е въ сълзи и кръвъ. И всѣки день нова рана се прибавя на окървавеното ѝ тѣло. Вѣрвамъ, че много ржце ще се вдигнатъ въ защита на моето право и тукъ, отъ милостива Англия, ще ни помогнатъ съ нѣколко хиляди войници. Но, следъ всичко това, когато азъ сложа крака си върху главата на тиранина или я набода на меча си, тогава моята бедна страна ще бжде потисната отъ по-голѣмо зло, отколкото е било до тогава. По-голѣми страдания и по-голѣми разпжтства ще донесе този, който ще дойде следъ Макбета.

Макдѣфъ. Но кой ще е той?

Малколмъ. Говоря за себе си. Азъ се познавамъ добре и знамъ, че когато на моитѣ голѣми по-

роци бжде дадена свободата, която има единъ кралъ, тѣ ще се разрастнатъ толкова много, че черниятъ Макбетъ ще изглежда предъ тѣхъ бѣлъ като снѣгъ. И бедната ни страна ще го счита за невинно агне, въ сравнение съ безграничните злини, които азъ ще причиня.

Макдѣфъ. Дори въ черните легиони на ада не може да се намѣри демонъ, който да надмине Макбета съ злините си.

Малколмъ. Знамъ, че той е кръвожаденъ, алченъ, лицемѣренъ, избухливъ, че въ него има всички пороци, които могатъ да се нарекатъ съ име. Но моето сладострастие нѣма граници, нѣма край. Вашитѣ съпруги, вашитѣ дѣщери и сестри никога не ще задоволятъ ненаситната ми страсть. И моитѣ желанія ще унищожаватъ всички прѣчки, които добродетелта ще поставя предъ тѣхъ. Макбетъ ще бжде по-добъръ отъ единъ такъвъ кралъ.

Макдѣфъ. Безмѣрното сладострастие е сжщо така тирания. То е било причина за преждевременото опразване на много щастливи тронове и за падането на много крале. Но нека това не бжде причина да се откажете отъ туй, което е ваше. Вий можете да задоволявате скритомъ страститѣ си и пакъ да минавате външно за добродетеленъ. У насъ има много жени, готови за услуга. И колкото и да е силенъ въ тебе ястреба на страститѣ, той не би могълъ да разкъса дори и тия, които доброволно биха се пожертвували за единъ човѣкъ, облѣченъ въ власть и сила.

Малколмъ. Освенъ това, между другитѣ мои пороци, въ мене живѣе и една такава алчностъ за богатство, че, ако бѣхъ кралъ, азъ бихъ премахвалъ благородницитѣ, за да завладѣя земята имъ; бихъ пожелалъ скѣпоценноститѣ на одного и кжщата на другиго. И колкото повече бихъ ималъ, толкова по-голъма би ставала алчността ми, така че азъ бихъ измислялъ лъжливи обвинения срещу честни хора,

съ цель да ги унищожа и да взема богатствата имъ.

Макдъфъ. Тази страсть е по-опасна. Алчността пуска по-дълбоки корени, отколкото бързопреходната чувственостъ. И тя е погубвала много наши крале. Но пакъ не се страхувай. Шотландия има толкова много богатства, че може да задоволи алчността ви дори и съ това, което си е ваше. Всички тия недостатъци сж търпими, когато сж балансирани отъ добродетелитъ ви.

Малколмъ. Но азъ нѣмамъ никакви добродетели. Справедливостъ, истинолюбие, умѣреностъ, търпение, смирение, доброта, набожностъ, преданностъ, смѣлостъ и издържливостъ—отъ тѣзи добродетели, които сж необходими за единъ кралъ, въ мене нѣма нито следа. Но въ мене изобилствуватъ всѣкакви престѣпни наклонности, проявяващи се по най-различни начини. Да! Ако имахъ властъ, азъ бихъ унищожилъ всѣко съгласие и единство, бихъ превърналъ живота и свѣта въ хаосъ.

Макдъфъ. О! Шотландио, Шотландио!

Малколмъ. Кажу ми сега, годенъ ли е единъ такъвъ човѣкъ да управлява? Азъ съмъ точно такъвъ, какъвто се описахъ.

Макдъфъ. Да управлява! Не, той не заслужава да живѣе дори! О, нещастенъ народе, страдащъ подъ кървавия скиптъръ на тиранина, кога ще видишъ отново радостни дни, щомъ законниятъ наследникъ на трона, по своитъ собствени думи, е недостоенъ и позори своя родъ? Вашиятъ баща бѣше благочестивъ кралъ. Кралицата, която те роди, бѣше по-често на колѣне за молитва, отколкото на трона. Сбогомъ, Макдъфе! Азъ намѣрихъ въ тебе сжщитъ пороци, които ме прокудиха отъ Шотландия. О, мое сърдце, твоята надежда свършва тукъ.

Малколмъ. Макдъфъ, този благороденъ гнѣвъ, дете на твоята честностъ, ме освободи отъ страшнитъ подозрения и ме убеди въ твоята искреностъ и вѣрностъ. Проклетиятъ Макбетъ много пжти се е

опитвалъ съ подобни начини да ме хване въ мрежата си. Но скромниятъ ми разумъ ме предпазваше отъ пребързана довѣрчивостъ. Нека Богъ бжде свидетелъ! Занапредъ азъ ще имамъ пълно довѣрие въ тебе и не ще предприема нищо безъ твое знание. Отказвамъ се отъ всички пороци, които току що си приписвахъ, защото тѣ сж чужди на моята душа. Жена азъ още не съмъ позналъ. Клетвата си не съмъ нарушилъ. Дори това, което е мое собствено, едва ли съмъ пожелавалъ. На дадена дума винаги съмъ държалъ. Не бихъ се решилъ да предамъ дори и дявола на неприятеля му. За мене истината е поскжпа отъ живота. Първата ми лъжа бѣше тази противъ самия менъ. Това, което съмъ азъ, принадлежи на тебе и на моята клета родина. Още преди твоето пристигане, стариятъ Сивардъ, начело на една храбра десетохилядна войска, бѣ готовъ да настжпи въ Шотландия. Сега ще вървимъ всички заедно. И нека Богъ ни помогне да успѣемъ, защото правото е наше. Но защо мълчишъ?

Макдѣфъ. Трудно ми е да примиря изведнажъ помежду имъ тѣзи приятни и неприятни нѣща, които чухъ. (Влиза единъ лѣкарь.)

Малколмъ. Стига за сега. После ще говоримъ пакъ (На лѣкаря.) Кралътъ ще излѣзе ли днесъ?

Лѣкарьтъ. Да, навънъ се е събрала цѣла тълпа нещастници, които очакватъ отъ него своето излѣкуване. Медицината е безсилна противъ тази болестъ. Но небето е дало такава сила на ржцетѣ му, че щомъ той се докосне до болния, последниятъ веднага оздравява.

Малколмъ. Благодаря ви, докторе. (Лѣкарьтъ излиза.)

Макдѣфъ. За каква болестъ говори той?

Малколмъ. Тя се нарича зло. И азъ често съмъ наблюдавалъ, следъ моето пристигане въ Англия, какъ добриятъ кралъ я лѣкува по чудотворенъ начинъ. Какъ влиза въ връзка съ небесата, това самъ

той си знае. Но фактъ е, че лѣкува хора безпомощно болни, цѣли покрити съ язви и струпеи, представляващи жалка гледка за окото, считани за неизлѣчими отъ науката. Той прави това, като поставя нѣкаква златна монета на врата имъ и придружава действието си съ молитви. Говори се, че ще предаде този чуденъ даръ на своитѣ наследници. Но освенъ него, той притежава и дарбата за пророчество. Престолътъ му е украсенъ съ небесно-благословение, което показва неговата святость.

Макдѣфъ. Вижъ, кой идва къмъ насъ?

Малколмъ. Нашъ съотечественикъ. Но все още не мога да позная кой е. (Влиза Росъ.)

Макдѣфъ. Добредошелъ, моймили братовчедо!

Малколмъ. Едва сега го познахъ. Господи, премахни между насъ всичко, което ни раздѣля.

Росъ. Аминъ.

Макдѣфъ. Какво има въ Шотландия?

Росъ. Уви, нещастна страна! Не може дори сама себе си да познае! По-скоро бихме могли да я наречемъ наша гробница, отколкото наша майка. Сега тамъ може да се усмихва само този, който е лишенъ отъ разумъ. Тамъ се чуватъ само въздишки, стонове и викове за помощъ, които не обръщатъ внимание на никого. Тамъ се надсмиватъ съ дълбоката скръбъ. Погребалната камбана бие, безъ хората да узнаятъ за кого и живота на добритѣ хора угасва преди да увехнатъ цвѣтята на тѣхнитѣ шапки — умираатъ безъ да сж боледували.

Макдѣфъ. О! Ужасна, но върна картина!

Малколмъ. Кое е най-новото нещастие?

Росъ. Това, което се е случило преди единъ часъ, е вече остарѣло. Всѣка минута ражда ново нещастие.

Макдѣфъ. Какъ е жена ми?

Росъ. Добре е.

Макдѣфъ. А децата ми?

Росъ. И тѣ сж добре.

Макдъфъ. Тиранинътъ не е ли посѣгналъ на тѣхъ ?

Росъ. Не. Тѣ бѣха спокойни, когато азъ ги напуснахъ.

Макдъфъ. Не бжди скжпъ на думитѣ си. Разправи по-подробно всичко.

Росъ. Когато азъ идвахъ да донеса скръбнитѣ новини, пусна се слухъ, че много наши достойни мъже били избити. И смѣтамъ, че това е истина, защото видѣхъ цѣлата войска на тиранина на кракъ. Тъкмо сега е време да се помогне. Вашето появяване въ Шотландия ще ви създаде веднага войници. Дори женитѣ ще излѣзятъ да се биятъ, за да се тури край на страшното зло.

Малколмъ. Нека се утешатъ. Ний отиваме вече тамъ. Милостивата Англия ни даде храбрия Сивардъ, заедно съ десетъ хиляди войници. По старъ и по-добъръ воинъ отъ него нѣма по цѣлия християнски свѣтъ.

Росъ. Ако можехъ да отговоря на тия радостни вести и азъ съ подобна вестъ! Уви! Веститѣ, които азъ ви нося, трѣбва да се изкажатъ въвъ пустиня, за да не може никой да ги чуе.

Макдъфъ. За какво се отнасятъ тѣ ? За общото дѣло, или засѣгатъ само отдѣлно лице ?

Росъ. Всѣки честенъ човѣкъ ще бжде огорченъ, но най-голѣмата скръбъ е за васъ.

Макдъфъ. Щомъ е за мене, тогава не я крий, кажи ми я по-скоро.

Росъ. Дано само ушитѣ ти не се отвратятъ отъ моя гласъ, който ще ти съобщи най-страшната новина, каквато нѣкога си чувалъ.

Макдъфъ. Хмъ! Досещамъ се!

Росъ. Твоя замъкъ е нападнатъ, жена ти и децата ти сж избити. Да ти разправамъ подробности, би значило върху тѣхнитѣ трупове да прибавя и твоя.

Малколмъ. Милостиви небеса! Макдъфе!

Не закривай очитѣ си! Остави скръбъта си да се излѣе въ думи! Мълчаливата скръбъ потиска измжченото сърдце и е способна да го прѣсне.

Макдѣфъ. И децата ми сжщо?

Росъ. Жена, деца, прислуга, всички, които сж намерени въ замъка.

Макдѣфъ. И азъ да не съмъ тамъ! Жена ми сжщо убита!

Росъ. Азъ казахъ.

Малколмъ, Бжди твърдъ. Да потърсимъ въ безпощадно отмъщение лѣка на тая страшна болка.

Макдѣфъ. Той нѣма деца. Всичкитѣ ми рожби! Всичкитѣ ли, каза? О! Адско чудовище! Всичкитѣ! Всичкитѣ ми малки пиленца, заедно съ майка имъ, повалени съ единъ жестокъ ударъ?!

Малколмъ. Бжди мжжъ въ нещастieto си.

Макдѣфъ. Такъвъ ще бжда. Но азъ трѣбва и да го почувствувамъ като мжжъ. Азъ не мога да забравя, че тѣ бѣха най-скѣпото съкровище за менъ. И небето е гледало, безъ да се намѣси? Грѣшния Макдѣфе, всички тѣ сж убити заради тебъ! Жалкий човѣче, тѣ сж убити за твоя вина, а не за тѣхна! Небеса, дайте имъ покой сега!

Малколмъ. Нека това изостри твоя мечъ. Нека скръбъта ти се превърне въ ярость. Не успокоявай сърдцето си, а още повече го разгнѣви!

Макдѣфъ. О! Азъ бихъ приличалъ на жена съ сълзитѣ си и на самохвалко съ думитѣ си! Господи, премахни разстоянието! Изправи ме лице съ лице срещу този демонъ на Шотландия. Доведи го по-близо до моя мечъ и ако той се изплъзне отъ ржцетѣ ми, нека тогава и небето да му прости!

Малколмъ. Тия думи сж достойни за единъ мжжъ. Ела, да отидемъ при краля. Нашата войска е готова. Не ни остава нищо, освенъ да се сбогуваме. Макбетъ е узрѣлъ да падне и небеснитѣ сили сж приготвили орждията си. Пожелавамъ ти всичко, което може да те утеши. Безкрайно дълга е нощъта! (Излизать.)

ПЕТО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

Дънсинанъ. Стая въ замъка. Влизатъ единъ лѣкаръ и една придворна дама.

Лѣкарътъ. Ето вече две нощи бдя заедно съ васъ, а още нищо не виждамъ, което да ме увѣри въ истиността на думитѣ ви. Кога за последенъ пътъ тя е ставала въ съня си?

Придворната дама. Откато Негово Величество замина на война, азъ съмъ я виждала какъ става нощемъ отъ леглото си, намята нощната си дреха, отключва кабинета си, взема хартия, сгъва я, пише на нея, чете написаното, следъ това го запечатва и отново си лѣга. И всичко това тя върши въ най-дълбокъ сънъ.

Лѣкарътъ. Да получава благотворното влияние на съня и да се проявява като буденъ човѣкъ! Кажете ми, освенъ тия ѣ движения презъ време на съня, не сте ли я чули да говори нѣщо?

Придворната. Да, но това сж думи, които не мога да повтора.

Лѣкарътъ. На мене вий можете да ги кажете. Това дори е необходимо.

Придворната. Нито на васъ, нито на когото и да било другъ ще ги кажа. Защото нѣма свидетелъ, който да потвърди думитѣ ми. (Влиза леди Макбетъ, носейки свѣщъ.) Ето я, тя иде! Винаги е все така. Кълна ви се, че тя спи. Наблюдавайте я. Застанете по-близо.

Лѣкарътъ. Отгде е взела свѣщта?

Придворната. Но тя е винаги до нея. Презъ цѣлата нощъ до леглото ѣ има запалена свещъ. Така е заповѣдала тя.

Лѣкарьтъ. Вижте, очитѣ ѝ сж отворени.

Придворната. Да, но тѣ сж затворени за всѣко възпрятіе.

Лѣкарьтъ. Какво прави тя сега? Вижъ какъ търка ржцетѣ си.

Придворната. Това е станало вече навикъ у нея. Виждала съмъ я въ продължение на четвъртъ часть да трие така ржката си, като че ли иска да я измие.

Леди Макбетъ. Ето още едно петно.

Лѣкарьтъ. Чуй! Тя говори. Азъ ще запиша думитѣ ѝ, за да ги запомня по-добре.

Леди Макбетъ. Махай се, проклето петно! Махай се, ти казвамъ. Единъ, два . . . Време е вече да се почне! Адътъ е мраченъ! Засрами се, господарю, засрами се! Войникъ, пкъкъ се страхува! Защо да се страхуваме, че нѣкой щѣлъ да научи, когато никой не може да ни иска смѣтка? Но кой би помислилъ, че тоя старикъ е ималъ толкова кръвъ въ себе си?

Лѣкарьтъ. Чувате ли?

Леди Макбетъ. Файфскиятъ танъ имаше жена. Где е тя сега? Какъ? Нима тия ржце никога не ще се измиятъ? Стига вече, господарю, стига вече. Ти ще развалишъ съ страха си всичко.

Лѣкарьтъ. Продължавайте, продължавайте! Вий сте научили това, което не трѣбваше да знаете.

Придворната. Сигурна съмъ, че тя казва това, което не трѣбва да казва. Единъ Богъ знае, какво е научила тя.

Леди Макбетъ. Тукъ все още мирише на кръвъ. Всички благоухания на Арабия не ще очистятъ тази малка ржка. О! о! о!

Лѣкарьтъ. Каква дълбока въздишка! Сърдцето ѝ е страшно измжчено.

Придворната. Не бихъ желала да имамъ такова сърдце въ гърдитѣ си, дори срещу цената на всички кралски почести.

Лъкарътъ. Да, да, да!

Придворната. Дано Богъ ѝ помогне, господине.

Лъкарътъ. Тази болестъ не се подчинява на моето изкуство; все пакъ, азъ познавамъ хора, които сж ставали и ходили на сънь, но които умрѣха спокойно, като благочестиви християни.

Леди Макбетъ. Измий ржцетъ си. Облѣчи ношницата си. Не бжди толкова бледенъ! Казвамъ ти още веднажъ: Банко е погребанъ. Той не може да излѣзе отъ гроба си!

Лъкарътъ. И това ли?

Леди Макбетъ. На леглото, на леглото! Нѣкой хлопа на вратитъ. Ела, ела, ела, дай ми ржката си. Което е направено, не може да се върне назадъ. Легни си, легни си!

Лъкарътъ. Ще си легне ли тя сега?

Придворната. Разбира се.

Лъкарътъ. Лоши слухове се носятъ всрѣдъ народа. Противоестественитъ дѣла предизвикватъ противоестествени състояния. Нечистата съвестъ издава тайнитъ си на глухата възглавница. Тя се нуждае повече отъ небесна, отколкото отъ лъкарска помощъ. Господи, Господи, прости на всички! Грижете се за нея. Отдалечавайте отъ нея всички остри предмети и я следете непрестанно. А сега, лека нощъ. Тя смути ума ми и ужаси погледа ми. Азъ мисля, но не смѣя да говоря.

Придворната. Лека нощъ, докторе. (Излизагъ)

ВТОРА СЦЕНА.

Поле близо до Дънсинанъ. Влизатъ съ барабани и развѣти знамена Ментейтъ, Катнесъ, Ангусъ, Леноксъ и войници.

Ментейтъ. Английската войска приближава, водена отъ Малколмъ, неговиятъ чичо Сивардъ и доблестния Макдъфъ. Въ сърдцата имъ гори жаждата

за отмъщение. Това, което тѣ претърпѣха, би подигнало дори мъртвеца отъ гроба.

Ангусъ. Ний ще ги срещнемъ близо до Бирнамската гора. Ще дойдатъ по този пжть.

Катнесъ. Дали Доналбайнъ е заедно съ брата си?

Леноксъ. Не. Азъ имамъ списъка на всички благородници. Тукъ е синътъ на Сиварда и още много младежи, които за пръвъ пжть ще покажатъ смѣлостта си.

Ментейтъ. Какво ли прави сега тиранинътъ?

Катнесъ. Той укрепява Дънсинанския замъкъ. Нѣкои казватъ, че е полудѣлъ. Други, които по-малко го мразятъ, наричатъ това геройска ярость. Но сигурно е, че той не ще може да спре своето падение съ силата на властта си.

Ангусъ. Сега той чувствува какъ тайнитѣ убийства нараняватъ ржцетѣ му. Непрестанни бунтове наказватъ неговото клетвопрестѣпничество. Тѣзи, които той командува, действуватъ по принуждение, а не поради привързаностъ къмъ него. Сега той чувствува, че кралската титла му тежи, както би тежала дрехата на единъ гигантъ, облечена отъ нѣкой пигмей.

Ментейтъ. Кой сега ще изобличи престѣпната му съвестъ, когато всичко, което е въ него, се самоосжда?

Катнесъ. Да вървимъ напредъ и да отдадемъ вѣрността си на тогова, комуто тя принадлежи. Да се присъединимъ къмъ този, който ще излѣкува ранитѣ на нашето отечество и да отдадемъ всичкитѣ си сили за освобождението му.

Леноксъ. Ний имаме достатъчно сили, за да оросимъ царственото цвѣте и да изтрѣгнемъ плѣвелитѣ. Да вървимъ къмъ Бирнамъ! (Излизатъ, марширувайки.)

ТРЕТА СЦЕНА.

Дънсинанъ, Зала въ замъка. Влизатъ Макбетъ, лъ-
карьтъ и свита.

Макбетъ. Не ми носете повече известия! Нека бѣгатъ всички! Докато Бирнамската гора не тръгне къмъ Дънсинанъ, азъ нѣма да се уплаша отъ нищо. Какво представлява хлапакътъ Малколмъ? Не е ли роденъ и той отъ жена? Духоветѣ, които знаятъ сѣдбата на всички смъртни, ми предрекоха: „Не се страхувай, Макбете. Никой, роденъ отъ жена, не може да ти повреди.“ И тъй, бѣгайте, невѣрни танове и се присѣдинявайте къмъ тѣзи изнежени англичани. Духътъ, който ме води, и сърдцето, което бие въ гърдитѣ ми, никога не ще се подадатъ на съмнението, нито ще изтрѣпнатъ отъ страхъ. (Влиза единъ слуга) Дяволътъ да почерни лицето ти, глупако! Какво си прибледнѣлъ като гъска?

Слугата. Тамъ сж десетъ хиляди. . .

Макбетъ. Гъски ли, мизернико?

Слугата. Войници, господарю.

Макбетъ. Иди убоди лицето си и покрий съ червенина страха си. Какви войници, страхливецо? Иди по дяволитѣ. Прибледнелъ си като платно, та си способенъ да изплашишъ всички. Какви войници?

Слугата. Английски войници, господарю.

Макбетъ. Махай се отъ тука! (Слугата излиза.)

Сейтънъ! Сърдцето ми се свива като гледамъ! Сейтънъ! Чуй ме! Това сражение ще ме закрепи за винаги, или ще ме събори още сега. Азъ живѣхъ доста дълго. Пътътъ на живота ми е къмъ своя край, есеннитѣ листа пожълтѣватъ, а това, което трѣбва да придружава старостта — почитание, любовъ, покорностъ, и много приятели — азъ не мога да очаквамъ. Въмѣсто тѣхъ — сподавени проклятия и лицемерни почести, праздни думи, отъ които бѣха искали да се откажатъ, но не смѣятъ. Сейтънъ! (Влиза Сейтънъ.)

Сейтънъ. Какво ще благоволите?

Макбетъ. Какви новини има още?

Сейтънъ. Всичко, което съобщиха, се потвърждава, господарю!

Макбетъ. Ще се бия докато месата се отделятъ отъ коститѣ ми. Дай ми бронята!

Сейтънъ. Има още време за това.

Макбетъ. Ще я облѣка. Прати още конници, да обиколятъ цѣлата страна. Обеси всички, които всѣватъ страхъ. Дай ми оръжжието. (Влиза лѣкарътъ). Какъ е пациентката ви?

Лѣкарътъ. Тя не е толкова болна, но страда отъ въображаеми видения, които не ѝ даватъ възможность да си почине.

Макбетъ. Излѣкувай я! Не можешъ ли да излѣкувашъ една болна душа? Изтрѣгни отъ паметта ѝ вкоренената скръбъ. Изтрий грижитѣ, които сж се врѣзали въ мозъка и тогава, съ нѣкоя сладка, приспиваша противоотрова, очисти измъченитѣ гърди отъ тази болезнена материя, която трови сърдцето ѝ.

Лѣкарътъ. Въ подобни случаи самъ болниятъ трѣбва да се лѣкува, като се овладѣе.

Макбетъ. Тогава хвърли медицината на кучетата! Азъ нѣмамъ нужда отъ нея! — Елате, сложете бронята ми! Дай ми меча. — Сейтънъ изпрати конницитѣ. — Докторе, тановетѣ ме напускатъ. — Изпрати ги, Сейтъне. — Ако ти, докторе, би могълъ да откриешъ болестята на моята държава, и да ѝ възвърнешъ прежното здраве, азъ бихъ те прославилъ така, че името ти никога да не бжде забравено. — Махни я, ти казвамъ! — Кои тревы, билки и очистителни биха могли да прогонятъ англичанитѣ отъ тукъ? Чува ли си за тѣхъ?

Лѣкарътъ. Да, господарю! Вашитѣ приготовения ни говорятъ за тѣхъ.

Макбетъ. (На Сейтънъ.) Донесъ бронята следъ мене. Не се страхувамъ нито отъ смъртъ, нито отъ

поражение, докато Бирнамската гора не тръгне към Дънсинанъ. (Излизатъ всички, съ изключение на лѣкаря.)

Лѣкарьтъ. Ако бѣхъ далечъ отъ Дънсинанъ, за нищо на свѣта не би ме накаралъ да дойда тукъ. (Излиза.)

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА.

Поле близо до Дънсинанъ. Въ далечината се вижда гора. Влизатъ съ барабани и знамена Малколмъ, стариятъ Сивардъ и синъ му, Макдъфъ, Ментейтъ, Катнесъ, Ангусъ, Леноксъ, Росъ и войници, марширувайки.

Малколмъ. Другари, надявамъ се, че е близо часа, когато ще можемъ да живѣемъ безопасно въ домоветъ си.

Ментейтъ. Не се съмняваме въ това.

Сивардъ. Коя е тази гора предъ насъ?

Ментейтъ. Това е Бирнамската гора.

Малколмъ. Нека всѣки войникъ отсѣче единъ клонъ и да го носи предъ себе си. Така ний ще прикриемъ числото си и ще заблудимъ неприятеля.

Войници. Ще изпълнимъ заповѣдта.

Сивардъ. Научихме се, че самонадеяниятъ тиранинъ е все още въ Дънсинанъ и смѣта да се отбранява.

Малколмъ. Тамъ е последната му надежда. Защото навсѣкжде, кждето сж могли да намѣрятъ възможность, малки и голѣми сж се разбунтували противъ него. Тѣзи, които му се подчиняватъ, правятъ това противъ волята си.

Макдъфъ. Нека оставимъ това на страна. А сега да се държимъ здраво.

Сивардъ. Близко е часа, който ще покаже какво сме и какво дължимъ. Празднитѣ приказки могатъ само да ни залъгватъ, но сигурнитѣ удари решаватъ на коя страна ще бжде победата. Да вървимъ. (Излизатъ марширувайки.)

ПЕТА СЦЕНА

Дънсинанъ. Дворъ въ замъка. Влизатъ съ знамена и бие на барабани Макбетъ, Сейтънъ и войници.

Макбетъ. Издигнете знамената по укрепленията. Все още викатъ „Идатъ“! Но твърдостта на моя замъкъ се присмива надъ тѣхната обсада. Нека ни обсаждатъ, докато измратъ отъ гладъ и болести. Ако не бѣха подпомогнати отъ тѣзи, които трѣбваше да бждатъ при насъ, ний бихме могли да излѣземъ лице съ лице срещу тѣхъ и да ги биемъ, докато ги прогонимъ отгдето сж дошли. (Чува се женски викъ.) Какъвъ е този шумъ?

Сейтънъ. Това е женски плачъ, господарю.

Макбетъ. Азъ почти забравихъ какво е страхъ. Нѣкога кръвта ми замръзваше при гласа на нощната птица и коситѣ ми настрѣхваха като живи, при разказването на нѣкоя страшна приказка. Сега душата ми е препълнена съ ужаси. Най-страшното стана нѣщо обикновено за менъ и не ме плаши вече. (Сейтънъ влиза пакъ.) Какъвъ бѣ този викъ?

Сейтънъ. Кралицата е мъртва, господарю.

Макбетъ. Тя би могла да умре по-късно. И за тази вестъ би дошло време. Утре, утре, утре, все това утре се промъква съ тихи стѣпки день следъ день до последната сричка на опредѣления ни жизненъ пжтъ. А всѣко наше „вчера“ е било само стѣпка къмъ смъртта. Угасвай, угасвай, жалко свѣтило! Животътъ е само една блуждаеща сѣнка, единъ жалкъ актьоръ, който се пери и вълнува на сцената за единъ часъ и следъ това изчезва. Животътъ е една глупава приказка, разказвана съ шумъ и яростъ отъ нѣкакъвъ идиотъ, но лишена отъ съдържание и смисълъ. (Влиза единъ веститель.) Ти идвашъ да си послужишъ съ езика си. Говори по-скоро!

Веститель. Господарю, азъ трѣбва да съобщя това, което съмъ видѣлъ, но не зная какъ.

Макбетъ. Говори направо.

Веститель. Както стояхъ на стража [върху хълма, погледнахъ къмъ Бирнамската гора, и ми се стори, че тя се движи.

Макбетъ. Лъжецъ! Страхливецъ!

Веститель. Нека гнѣва ви се излѣе надъ мене, ако не е вѣрно. Отъ разстояние три мили вие можете да я забележите какъ се движи. Това е истинска движеща се гора.

Макбетъ. Ако лъжешъ, ще те окача живъ на първото дърво, докато пукнешъ отъ гладъ. Ако пъкъ думитѣ ти сж вѣрни, тогава, все едно, ти можешъ да направишъ сжщото съ мене. Увѣреностъта почва да ме напуска. Почвамъ да се съмнявамъ въ двусмислицитѣ на демона, който лъже така, като че ли казва истината. „Не се страхувай, докато Бирнамската гора не се подвижи къмъ Дънсинанъ“ А ето сега че една гора се движи къмъ Дънсинанъ. На оржие, на оржие! Напредъ! Ако това, което той каза, е истина, не ще можемъ да се изтръгнемъ отъ тукъ, нито пъкъ да се защищаваме. Азъ започвамъ да гледамъ съ умраза слънцето и искамъ цѣлата вселена да се разруши. Бийте тревога! Духайте, вѣтрове! Ела, о, гибелъ! Все пакъ, ние ще умремъ съ бронята на гърба си. (Излиза.)

ШЕСТА СЦЕНА.

Пакъ тамъ. Равнина предъ замъка. Влизатъ Малколмъ, стариятъ Сивардъ, Макдъфъ и др. и тѣхни войници, носещи клони.

Малколмъ. Сега сме вече достатъчно близко. Хвърлете тѣзи листни завеси и се покажете такива, каквито сте. — Вий, уважаеми чичо, съ моя братовчедъ, вашия благороденъ синъ, ще водите първиятъ отрядъ на войската. За останалата частъ ще имаме грижа ний съ Макдъфа и другитѣ, споредъ както е плана ни.⁵

Сивардъ. До виждане! Дано само срещнемъ войската на тиранаина тази нощъ. И тогава по-добре да умремъ, отколкото да бждемъ победени.

Макдъфъ. Свирете съ тржбитѣ! Надувайте съ всичка сила тѣзи шумни вестители на кръвта и смъртта. (Излизатъ)

СЕДМА СЦЕНА.

Пакъ тамъ. Друга часть отъ равнината. Влиза Макбетъ.

Макбетъ. Вързанъ съмъ като за колъ. Не мога да избѣгамъ. Но като дивъ звѣръ ще се боря азъ до край. Где е оня, който не е роденъ отъ жена? Азъ се страхувамъ само отъ него, отъ никои другъ. (Влиза младиятъ Сивардъ.)

Младия Сивардъ. Кой си ти?

Макбетъ. Ще се уплашишъ, ако чуешъ името ми.

Младия Сивардъ. Не, дори ако то е по-ужасно отъ всички имена въ ада.

Макбетъ. Името ми е Макбетъ.

Младия Сивардъ. Самиятъ дяволъ не би могълъ да произнесе име, по умразно отъ това.

Макбетъ. Не, нито по-страшно.

Младия Сивардъ. Ти лъжешъ, гнусний тиранино! Сега ще ти докажа съ меча си, че си лъжець. (Биятъ се. Младиятъ Сивардъ пада убитъ.)

Макбетъ. Ти си роденъ отъ жена. Азъ се надсвивамъ надъ слабитѣ, презирамъ всѣко оржие, което се намира въ ржцетѣ на роденитѣ отъ жена. (Излиза. Шумъ отъ сражение. Влиза Макдъфъ.)

Макдъфъ. Отъ тукъ се чуваше шума. Тиранино, покажи се! Ако ти паднешъ, безъ да получишъ удари отъ моята ржка, духоветѣ на жена ми и децата ми ще ме преследватъ винаги. Не мога да се бия съ презренитѣ керни, които сж наемници. Или тебе ще срещна, Макбете, или острието на ножа ми ще се повърне неокървавено въ ножницата си.

Ти трѣбва да си тукъ. Силниятъ шумъ показва, че тукъ се бие единъ отъ първитѣ борци. О, сждбо, помогни ми да го намѣря и азъ не ще искамъ нищо повече отъ тебе! (Излиза. Шумътъ отъ сражението продължава. Влизатъ Малколмъ и стариятъ Сивардъ

Сивардъ. Тукъ, принце. Замъкътъ се предаде. Войницитѣ на тиранина се раздѣлиха на две—едни се биятъ съ насъ, други — противъ насъ. Благороднитѣ танове се сражаватъ храбро. Победата е почти въ наши рѣце. Остава още малко да се направи.

Малколмъ. Да, има тѣхни войници, които се биятъ на наша страна.

Сивардъ. Да влѣземъ въ замъка. (Излизатъ.)

ОСМА СЦЕНА

Пакъ тамъ. Друга часть на равнината. Влиза Макбетъ.

Макбетъ. Защо да играя ролята на римски глупакъ и да умра отъ собствения си мечъ? Докато виждамъ живи хора предъ себе си, предпочитамъ да нанасямъ рани по тѣлата имъ. (Влиза Макдѣфъ).

Макдѣфъ. Стой, дяволско изчадие, стой!

Макбетъ. Отъ всички противници, избѣгвахъ само тебе. Върни се! Душата ми е премного опетнена съ кръвта на твоя родъ.

Макдѣфъ. Нѣмамъ думи да изкажа отвръщението си отъ твоята подлостъ и жестокостъ. (Сражаватъ се).

Макбетъ. Напразно хабишъ силитѣ си. Ти би разрѣзалъ по-скоро въздуха съ острия си мечъ, отколкото да ранишъ мене. Нека твоитѣ удари падатъ върху тѣзи, които сж уязвими за тѣхъ. Моятъ животъ е омагьосанъ и на мене не може да го отнеме никой, който е роденъ отъ жена.

Макдѣфъ. Разочаровай се въ магията си, и нека дяволътъ, комуто ти си служилъ цѣлъ животъ, ти каже, че Макдѣфъ е изтръгнатъ преждевременно отъ майчината си утроба.

Макбетъ. Проклетъ да бжде езика ти, който ми казва това. Твоитѣ думи ме сломиха! Нека за-напредъ никой не върва на адскитѣ духове, които се подиграватъ съ насъ, като ни казватъ двусмис-лици. Тѣ ни подмаматъ съ обещание и после уби-ватъ надеждитѣ ни! Азъ не ще се бия съ тебе.

Макдѣфъ. Тогава предай се, подлецо. И жи-вѣй за показъ и за присмѣхъ на всички. Ще те на-рисувамъ като едно отъ най-рѣдкитѣ чудовища и ще покачатъ портрета ти заедно съ думитѣ: „Тукъ можете да видите тиранина“.

Макбетъ. Нѣма да се предамъ, за да цѣлу-вамъ праха предъ краката на младия Малколмъ. Макаръ че Бирнамската гора тръгна къмъ Дънси-нанъ, макаръ да казвашъ, че не си роденъ отъ же-на, все пакъ азъ ще направя последнитѣ си усилия. Азъ вдигамъ щита си. Удряй, Макдѣфе! И проклетъ да бжде този отъ насъ, който пръвъ извика „Стига“! (Излизатъ сражавайки се.)

(Връщане отъ боя. Чуватъ се трѣби. Влизатъ, съ раз-вѣти знамена и барабани, Малколмъ стариятъ Сивардъ Росъ, Леноксъ, Ангусъ, Катнесъ, Ментейтъ и войници).

Малколмъ. Дано всички, които ги нѣма тукъ, да се върнатъ живи и здрави.

Сивардъ. Все трѣбваше да паднатъ нѣкои жертви. И все пакъ, както виждамъ, тази голѣма по-беда не ни излѣзе много скжпо.

Малколмъ. Липсватъ Макдѣфъ и вашия бла-городенъ синъ.

Росъ. Вашиятъ синъ плати войнишкия си дългъ. Той малко живѣ — едва докато стане мжжъ — но той доказа своята храбрость. Той умре като герой.

Сивардъ. Значи убить е.

Росъ. Да, и трупътъ му е вдигнатъ отъ бой-ното поле. Скрѣбътъ ви не трѣбва да се равнява на достойнствата му, защото тогава тя би била безкрайна.

Сивардъ. Отпредъ ли е ударенъ ?

Росъ. Да, въ гърдитъ.

Сивардъ. Нека тогава той бжде Господень войникъ! Ако имахъ синове колкото сж космитъ на главата ми, не бихъ имъ пожелалъ по-хубава смъртъ. Неговиятъ часъ дойде.

Малколмъ. Той заслужава по-голѣма скръбъ. И ний ще му я отдадемъ.

Сивардъ. Не, той получи всичко, което заслужаваше. Казватъ, че е умрѣлъ добре, изпълнявайки дълга си. Тогава нека Богъ да бжде съ него. —Ето, иде нова радостна вестъ! (Влиза Макдѣфъ, съ Макбетовата глава, набодена на копие.)

Макдѣфъ. Да живѣе краля! Защото ти, Малколме, си вече такъвъ. Ето проклетата глава на насилника. Страната ни е вече освободена. Виждамъ те, обграденъ отъ най-достоинитъ синове на нашата родина, въ чиито сърдца се отеква моя поздравъ и чиито гласове се сливатъ съ моя: Да живѣе краля на Шотландия!

Всички. Да живѣе краля на Шотландия.

Малколмъ. Ний не ще закъснѣемъ да се отплатимъ за вашата преданостъ. Мои танове, занепредъ вие ще бждете графове—първитъ, на които Шотландия дава тази титла. А това, което остава—да извикаме приятелитъ, забѣгнали въ чужбина отъ преследванията на тиранина, да откриемъ орждията на убиецата и на неговата демоноподобна жена, за която казватъ, че сама се убила съ жестоката си ржка, — това, и всичко друго, което е нужно, ние ще извършимъ навреме, съ Божията помощъ. Сега благодаря на всички ви и ви каня да присѣтствувате на моето коронясване въ Сконъ. (Излизатъ подъ звуцитъ на трѣби.)

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „БРАТСТВО“

СЕВЛИЕВО — пощ. чек. с-ка 2201

БИБЛИОТЕКА „ВСЕМИРНА ЛИТЕРАТУРА“

- Хамлетъ**, отъ Шекспиръ, преведе отъ оригинала Сава Калименовъ, съ статия „Величието на Шекспира“ 15
- Макбетъ**, отъ Шекспиръ, преведе отъ оригинала Сава Калименовъ 8
- Сидъ**, отъ Корней, преведе отъ оригинала Н. Николаевъ 7
- Тартюфъ**, отъ Молиеръ, преведе отъ оригинала Михаилъ Вжгленовъ 7
- Вилхелмъ-Телъ**, отъ Шилеръ, преведе отъ оригинала Д-ръ Ник. Н. Николаевъ (подъ печатъ)

ГОТВЯТЪ СЕ ЗА ПЕЧАТЪ:

Манфредъ, отъ Байронъ

Чайлдъ Харолдъ, отъ Байронъ

ЦЕНА 8 ЛЕВА